

VIENYBĖ LIETUVNIKŲ

Literatūros, mokslo ir politikos sanvaitinis laikraštis.

N. 49.

Plymouth, Pa., d. 3 Gruodžio (December) 1902 m.

Metas XVII.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER AT THE POST OFFICE AT PLYMOUTH, PA.,

ESTABLISHED 1886
The Lithuanian Weekly

„Vienybe Lietuvniku“
Published every Wednesday at Plymouth, Pa.

Executes all kind of Job Printing and translating in all modern languages.

Subscription \$2.00 per year.

All communications must be addressed:
J. J. Pauksztis & Co.
224 EAST MAIN STREET
PLYMOUTH, PA.

UŽDĖTAS 1886 mēte
NEDĖLINIS LAIKRASZTIS

„Vienybe Lietuvniku“
išseina kas Sereda Plymouth, Pa.

Prenumerata ant metu:
Amerikoje \$2.00
i kitas szalis \$2.50

Prenumerata turi buti isz virsaus apmokėta, nes įstatymai drandžia po baume siuntinėti nespokėta laikrasztį.

Razant apie permainym, adreso, butinal reikia atsieti ir senąjį adresą. Kas maloni apsipazinti su szituo laikrasztiu, gali gauti, pareikalavę, du numeriu dovanai.

Reikalaujantiemes knygu kataloga pristunciam dovanai.

Pajiezskojimai: garsinant vieną sykį 50c.
" " du sykii 75c.
" " tris sykii 1.00

Pinigai siunciasi per MONEY ORDER arba registravotoee gromatose ant szito antraszo:

J. J. Pauksztis & Co.
224 E. Main st.
Plymouth, Pa.

Boston Shoe Store
26 E. Main st. PLYMOUTH, PA.

Mes katik gavome szviezių pavasarinių czeverykų vyriszkių, moteriszkių ir vaikų, visi yra Juni jos darbo, parduodame už visat pigę prekę. Tei po- gi czeverykne dirbame ir ant apstelveimo. Atalk ir damėgin' o busi užsazėdintas.

ADRESAI

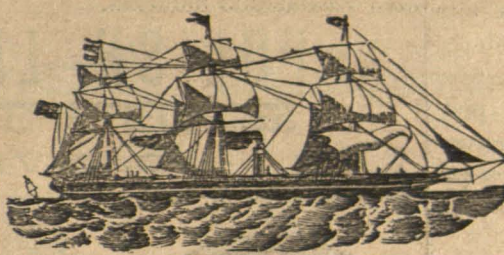
CENTRALISZKŲ VIRSZINIŲ „TĖVYNĖS MYLĖTOJŲ“ DPAUGYSTĖS.

Prezidentas — V. Daukszys
1224 S Hancock st. Philadelphia, Pa.

Sekretorius — A. Ilgunas
P. O. Box 758 Canonsburg, Pa.

Kasierius — A. Olszevskis
60 Sub-Sta. Chicago, Ill

Knygius — Dr. J. T. Zelviene
1 Church st. Plymouth, Pa.

Neikite pas svetimą, bet pa
V. G. Sava.
„Saloon“ 13 S. Penn. Ave.
WILKES-BARRE, PA.

Puiki degtinė ir alus! kvie-
ciam lietuvius.

Czia gausi pigiacias laivakortes ir
pigiai nusigai pinigais i visas svieto
dalis.

Gyvastis užtikrinta.
Dr. Albertas Kaufmanas
Europiszkas ir Amerikoniszkas spe-
cialistas, ir draugas mainieriu užtik-
rina iszgydymą koznos ligos, vyru
privatiszkas ligos, moteriu ir vaikų.

Dr. Kaufmanas praktikavojosi
daugelį metu szpitolėse ir turi dip-
lomas Maskolijos ir Amerikos ir jis
pasakys tavo kalboje kas per prie-
zistis ir kaip iszgydyti. Tukstan-
cziai žmonių tapo iszgydyti ir ap-
saugoti nuo amerikoniszko peilio.

Specialiszka praktika ir vaistai
europiszki užlaikė daugelio gyvastį
ir suteikė sveikatą. Daugelis žmo-
nių pažysta isz seno krajaus. Susi-
szneku leukiszkai, maskollszkai, vo-
kiszkai ir lietuviszkai.

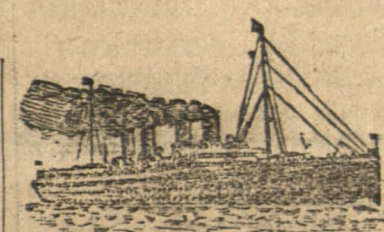
Ofisas: 43 S. Washington, str.
Wilkes Barre, Pa.

TELEPHONE { 578 M. Bell
1005 Peoples.

Ofiso valandos nuo 8-10 isz ryto,
nuo 2-4 po pietų, nuo 7-9 vakare.

„Vienybės“ redakciją te-
lephonas (PEOPLE'S tele-
phone) 7145.

P. V. Obiecunas,
1118 Carson str. S S. PITTSBURG, PA.

Parduodu Laivakorte ant visokių linijų ir siun-
cziu pinigais i visas dalis svieto. Doviernastie
(pavedimus rasztu) atlikimui reikalų su Mas-
kolijos valdžia. Iszmainau visokius pinigus ont
amerikoniszkių ir t. t. Darau apsergėlimus nuo
ugnies (Fire Insurance) ant visokių daiktų. Jeigu
kurį a'kellavusį užlaikytų kastlegarnėje, tegul
szuklael prie manęs, o az jį iszliuosuosiu.

Lietuviai kreipkitės pas savo žantietį, o be tte
užganėdinti.

RECEPTAI.

Koznoi gerai aptiekioje gaus re-
tas — t'ras ger d'oles je-gu turėsi
gerą receptą. Mes i'ardno-
d-me receptus gydymui vi-
rosių ligų ir kitokius para-
szytus geriančių daktarų
sviete. Paraszyk aiskiai ti-
kra varda ligos angližkoi
arba lotyriszkoi kalboje,
reazta' rasyk lietuvi ž-
kai: kiek turi metų ligo-
nie, vyras ar moteris? su
tuom rasytu atsiusk mu-
mis vieną dolerį, o auti-
rėsi receptą. Norėdams
apie ką pasiklausti, at-
siusk markę už 2c. dėl
atsakymo.

Adr'suok sziteip:

GLOBE FORMULA, CO.
Detroit Mich., U. S. A.

Daugiau kaip
30 metus iszmegetintai
Dr. RICHTERO
wisam swietui žinomas
„ANKER“ (Inkarinis)
PAIN EXPELLER.
yra geriausias gyduole nuo

Rheumatizmo,
Neuralgijos, Sausgelos,
Strenu Skaudejimo ir tt.
ir visokiu Rheumatiszku
skaudejimu.

uz 25c. ir 50c. pas wisus
aptiekorius arba pas
F. Ad. Richter & Co.,
215 Pearl Street,
New York.

Mėsinyczia
Gabrio J. Miliaus,

Szvieziuos Mėscs

Užlaiko kasdien szviezią mėsą, kiau-
liena, versziena, jautiena, avincziena,
kumpiai szvieži rukai, deszų visokių
galima gauti dideliu pasirinkime.

teipogi užlaikau mil-
tų, cukriaus, kavos,
arbatos, žuvų, silkių,
surio ir visko kas tikt
yra reikalinga žmogui dėl maisto ir
už p gerę prekę nei kaip pas kitas
visi pas **G. J. Miliu,**
220 E. Main Street,
PLYMOUTH, PA.

Teleponas 352 Plymouth.

Daktarka.
Johanna Želviene.

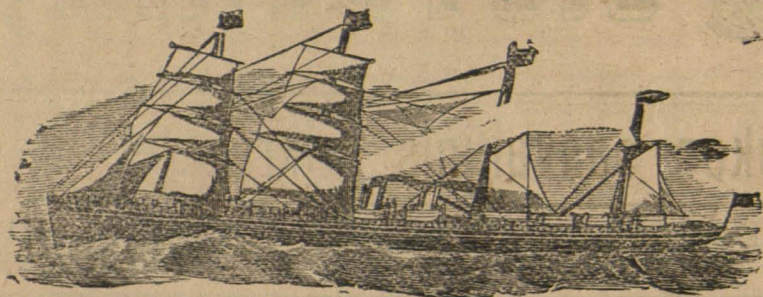
Vienintėle lietuviszka daktarka
gydo visokias ligas. Ofisas ir gy-
venimas: ant kampo Centre Ave. ir
Church ulyczių. PLYMOUTH, PA.

Ofisas { nū 7 iki 9 ryto,
nū 12 iki 1 po piet,
atidarytas { nū 6 iki 8 vakaro.

Priima i savo namus ant tamtikro
laiko gimdyves (moteris palage) ir su-
teikia joms pagelbą ir gerą prieziurą.

Max Kobre Litewski i Polski BANK

40 Canal Str.,—142 Division Str., New York
Filija 81 Grand st. Brooklyn, N. Y.

Prieteliai! dudu jums zinia, kad mes pardudam Szifkortes ant visu greiciausiu laivu uz pigiausia preke. Esu uztvirtintu agentu ant liniju North German Lloyd Bremeno; Hamburg Amerikan Line Hamburgo; Red Star Line, Antverpo ir Nitherlands Lines Roterdamo. Siuncziam pinigug, kurius jusu prieteliai gauna i 15 dienu. Musu kantoroje galite susiszeketi lietuvizskai ir lenkiskzakai. Ateikite ir persiliudikite, kad mes per 52 metus su koznu apsiejome teisingai. Teiposgi pardudame tikietus ant visu gelezinkeliu Amerikoje ir Europoje.

Duodam zinoti kad mes priimam pinigus i deposita bankos ir mokam po 3 1/2 procentus ant metu. Procenta tik ta mokam nuo 50 doleriu ir viszaus, ale kad buva padeti ne maziau kaip 6 mensesius. Padeti ir izimti gali kozna diena nuo 9 ryto iki 2 po pietu, ir nuo 4 iki 8 val. vakare.

Pirmutine lietuvizska karczema Czapliko ir Orlińsko,

117, 119 ir 121 A. str., SO. BOSTON, MASS.
Uzalkome geriausia alu, degtinu ir cigarus, ir teipgi suteikiame draugiskzaka rodą visokiuose reikaluose.

LIETUVIZSKAS KRIAUCZIUS Kaz. Miliszauskas

256 E. Market str. Wilkes-Barre, Pa.
Siuva puikiausiai visokius siutus pagal naujusia mada, duoda druta ir gera materija ir uz pige preke.
Teiposgi senus ant nauju perdirba.
Visi pas savo Tautietj.

GERIAUSIAS DAKTARAS Kazimieras Butkevyczia

gydo visokias uzlecnėjusias ir sekretnas ligas. DR. KAZIM. BUTKEVICZIA yra specialistas, gydo bobu ir vaikų ligas, apziuri ligonius kas diena nuo 2 iki 6 val. po pietu; duod rodą pergromatas ir elun zia gydosis reikalaujant del savo namu, nuo kosulio, slogos, sintis ir skausmo po ezirdzia. Vilniaus Cudonas vito Ostrobromo balsamas su parasu ant pleczkutės D. GIACZAS.
Parinoda latvakortes ant geriausiu laivu, siunczia pinigus i visas dalis svieto. Uzeiima varynu visokiu rodu, suteikia rodą visokiuose atsitikimuose. Laiko Banka, kas n. r. padet pinigus gauti 3 procentus ant metu, palankius maziau kaip puse metu, procento negana.
Kreipkitės arba szankitės tikrai lietuvizskai ant szio adreso:

4556 S. Ashland Ave. CHICAGO, ILL.
Aptieka Magistro Farmacios D GIACZA,
tarp 45 ir 46 ulycziu, Town of Lake.

Del zinos lietuviams

Kewanee gyvenantiem kad asz Antmas Norkaitis uzdejau groserne ir buzerne ant East 8-th gatves Kewanee, Ill.

Praszau lietuviai atilankyti pas mane ne ka pas svetimtauti.

Temykite!

Kas isz amerikieciu nori gauti darbiniskzaka laikrastj „Darbiniku Balsa“ ir kitus prigulinczius Liet Soc.—Dem. Part. rasztus tesikreipia i Vienybes redakcija arba prie draugo V. Miszeikos.

Rankraszczius, paskirtus „Dar. Balsui“, reikia siusti draugui Miszeikai; teip jau kreiptis prie jo turint kokius kitus reikalus i redakcija „Darbiniku Balsa“. Antraszas: V. Miszeika, 95 Canalport Ave. Chicago, Ill.

Skaityk su atyda!

Firmas Lietuvizskas BRAVOCAS Suvienytose Valstijose Sziaurine Amerikos, kuriame iszdirba geriause ALU PORTERU ir ELIU.

Nes yra daromas isz grynų javu ir geriausiu apfiniu, norint ir geriant truputi uzsilinksminti bet galvos neskauda, nes jame nera jokių primaiszytu kvarbu ne pronzku.

Todelgi perkantieji ir pardavejai (karcziampnkai) visados reikalaukite Lietuvizsko

alaus: — viena jog yra geriausias alus, o antra teip darydami suszeipsite savo Vientauczius lietuvius.

POLISH---LITHUANIAN BREWING CO. DANVILLE, PENN., A.

Offices: } 318 Bedford Ave.
Broadway & South 8-th St.

Geriause gyduole ant sudrutinimo ir ataginimo plauku.

Sulaiko slinkima plauku trumpam laikia vietoj szpuolusiu atauga nauji plaukai; praszalina visoki neztista sistema kaip tai: pleiskanas, dedervines, niezus papukus ir stabdo galvos skaudėjima. Teipgi mes turime geras giduoles nuo Reumatizmo, Pauczku nugidimas nuo veido, nuo Korn-spauduku ant koju, ir geriause gyduole nuo dantu gelimo tik 20c mes gyduoles siuncziam in visas dalis svieto Rodą ir visas informacijas gausite dykai Adresuokit visad sziteip:

J. M. BRUNDZA, Chemist.
NEW YORK & BROOKLYN.

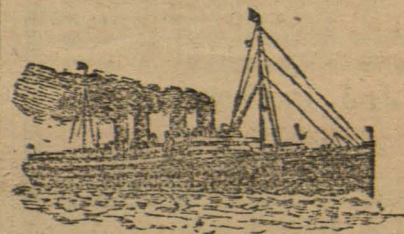
Siuntejei!

sviesto, soro, kiausziniu ir kitu tavoriu, bus linksmi iszgirsti apie nauju freight ejiama Lackawannos gelezinkelio ant sziu metu, specialiskzakai einantis greitai i New Yorka, Newarka ir tt. kurs sutinka patarnavima del siunteju ir gantoju.

Karai su ledais isz East Owego, siekenti ta miesta Syracuse, Utica division to Scranton, Newark ir Pier 41, New York City.

Szitas ejiimas prasidedo 22 May ir eina kas utarnikas ir ketvergas k. zna nedele, ateinantis i rytinius miestus seredos petnyczios rytais.

Specialiskzas laikas paskirtas, del siuntinejiimo ir koznas agentas priduos reikalaujentiems visas informacije.

Telephonas 26-5 So Boston

F. J. AND K. Mockevicz,

145 Dorchester Ave.

SO. BOSTON, MASS

Paveikslas Dr. V. Kudirkos.

Didumo - 19 coliu ploccio, 24 coliu augszcio, ant puikios popieros, su piisuntimu 30 ct. Gaunamas „Vienybes“ redakcijoj.

Szitas paveikslas tojo musu uzsiarnavusio tautiecio privalo rastisi kiekvieno lietuvio namuose kaipo papuoszimas ir atminimas, kad tasai tautietis per visa savo gyvenima truse ant naudos savo tautieciu ir telynes.

Parduo du latvakortes ant visokiu liniju ir siunczia pinigus i visas dalis svieto Doviernasti (pavedimne rasztu) atlikimui reikalų su Maekobijos valdzia. Iezmainu visokius pinigus ant amerikonskzku ir tt Daru speergėjimus nuugnies Fire Insurance ant visokiu daktu. Jeigu kurj atreliavusj uzsiakytj kastlegarnėje, tegul szaukiaei prie mane, o asz j iszliuosuosi.
Lietuviai kreipkitės pas savo tautietj, o buist uzgondinti.

PERŽVALGA.

— Nežinia kiek tame teisybės, kaip paduoda „Dziennik Poznanski“, buk vysk. Zvieravyczius, kuris tapo isztremtas isz Vilniaus į Tverių, tapo paskirtas vyskupauti į Sandomiero vyskupystę. Kelionė isz Tveriaus turės nusiduoti per Maskvą, Kalugą, Gomel, Pinską, Liet. Brastą į Varsavą pas gen-gub. Czertkovą dėlei prisiekos „isztikimumo“. Kelionė tapo nurodyta tuomi keliu dėlto, kad vysk. Zvieravyczius nekeliatų per Petrapilę ant Vilniaus, kad gyventojai nepadarytų demonstracijos. — Apie paskyrimą naujo vyskupo į Vilnių nieko negirdėti. Tuom tarpu rėdytoju dijecezijos paskirtas kun. Pranckunas (Pronskiewicz), klebonas Asztrių Vartų bažnyčios.

— Lapkriczio 5 d. numirė kun. Pelikšas Matulevyczius, Pieskynėje, pas Varsavą. Veliolis turėjo 63 metus amžiaus, paėjo isz Vaitiszkijų kaimo, Aleksoto valseziaus, Marijam polės pavieto. Seminariją lankė Varsavoje ir tę arti kunigavo per 40 metų. Kaip lietuvis, dvasiszkaiai numiręs bus daug pirmiaus.

— „Nauja Liet. Ceitunga“ visą puslapį pavedė apgynimui lietuviszkos kalbos, kurią provincijos sinodas (kunigų ir vyskupų susirinkimas) užmanė ir isz užsilikusių bažnyčių, kaip nereikalingą jau paszallinti. Butų labai vietoje toks apgynimas, jeigu tokiam butų iszdirbta dirva ir tuomi svarbesnis, jeigu tam begėdiszkam vokiečių mieriu prieszintusi aktyviszkaiai ypatos, parapijos. Be paskutinių darbo „N.L.C.“ balsas liks girioje szaukiančiu. Brandtas žinojo pameluoti, kad lietuviai neturi istorijos, literaturos, poezijos ir tt. Netiktai Brandtas skaitydams „N. L. C.“ tokią mintį įgavo, bet visi „N. L. C.“ skaitytojai lygią mintį turi, kadangi isz

tos ceitungos skaitytojas nieko negal patirti apie lietuviszką literaturą, nė poeziją, nė kulturiszkus darbus, ir vokiečiai laikams melus beleidziant, lietuviai įtiki į tai, nes tikrojo lietuviszkų dalykų stovio nežino, nė pažįsta. O už tą nesuteikimą žinios, tai dėka N.L. Ceitungai! Ceitungą skaitydamas nedaszizinosi apie naujas knygas, apie sziokius ar tokius lietuvių veikimus. Ceitungos praneszimai vien isz Berlyno apie „griovus“, „firštus“, „vieszpaties cieszoriaus žingsnius“. Bet ką ji tur po savo akių, po nose, tai nemato. — Provincijos vyriausias szdzia Plehwe (—tikras plėvė) iszplepėjo, „kad lietuvių dienos jau suszkaitytos. Jie isznyksta ir norime lukėti, kad jie geri vokiečiai pastos. To dėl velyju, kad lietuviai sveiku keliu geri vokiečiai pastotų, praszau lietuvių ne nužavinti(!), bet jei gamtiszku budu numirti leisti“. — Plehwe kalbėjo pagal etnofagiszką (ryjimas tautų) valdzios mierį, kuris dėl nesuszimanymo lietuvių isz dalies pasisekęs vokiečiams. Bet neužmirszti reikia, ką valdzia ir judasziai veikė ir veikia naikinime lietuvių? Vokiečiai persekioja lietuvius nemažiaus už maskolius ir užtenka szito vieno nurodymo, kad Dr. Bruožį, kaipo sumaniausį lietuvių, praktiszkaiausį gydytoją, nugabeno į beprotnamį, isz kurio vienog turėjo paleisti, ir negalėdami jo kiteip nusloptinti, užgnė praktiką, tai yra gydyti ligonius. Biazuresnio barbariszkumo negal nusiduoti, o tai laisvoje (isz vardo) ir apszviestoje Vokietijoje. — Visi kunigai ir mokintojai priguli vien nuo valdzios ir jie teip iszmustravoti bemokinant seminarijose, kad užmirszta savo pareigas kaipo lietuviai, tam pa vokiečiai ir visi szoka pagal „pono ministerio“ smuiką. Ką jau kalbėti apie kitus, kad

tie, kurie pirmesniame laike tiesiog „apžadus“ buvo padarę dirbti dėl savo brolių pakėlimo, szia dien viską užmirszo, sumynė ir puczia į vokieczką ragą? — Vykupas Gudis isz Tilžės papasakojo, „kad tulse liet. parapijose tapo paskirti kunigai, nė žodzio lietuviszkaiai nesuprantanti. **O tai yra dangun szaukiantis neatbojimas**“. Bet į dangų gali szauktis kiek nori. — Konsistorijos sąnarys Lakner pasigyre, gavęs 4 metus lietuviszką stipendiją nors ne lietuvis budams. — Gendrol-vyskupas Braun mokėjo papasakoti, „kad vyriausybe vislabdaranti, jeib teisingieji lietuvių praszimai iszpildyti taptų. Lietuvių tautiszkieji jau smai visame czėdyjami“. — Kaip vyriausybe teisingus lietuvių reikalavimus iszpildo, tai matyti isz to, kad ant kiekvieno lietuvių klausymo ir reikalavimo turi nukalusi vieną atsakymą: „valdzia mato dabarnykezcius pasilaikymus už pakankanczius“ ir ant szito visi klausymai ir reikalavimai užsibaigia. Jeigu lietuviai tuomi neužsiganėdintų, bent kokia „boba“ pasiprieszintų, tai valdzia tuojau nusiųstų pulką kariaunos, kaip nusiuntė į lenkiszką kaimelį Wrzesnia. — Iszriszimas viso vokiečių pasielgimo su lietuviais yra toks: Vokiečiai visame smaugia lietuvius ir iszmėtineja, kad lietuviai nesidarbuoja, ir apgaili lietuvių, rydami ją. Norint priesz vokieczius kariauti, reik darbo, pasiszventimo, aukų... Ant galo reik nusiųukti, kaip tie „prieteliai“ bijosi, idant jų barbarizmas netaptų patirtu nuo lietuvių. Kunigas Kueha isz Laukiszkių rodyja, kad, „ką kalbėjo Braudt'as ir Goetz, lietuviai visai nepatirtų“. — Vagie kepurė dega!

— „Žvaigždė“ 48 num. užmano Amerikos lietuviams įsitaistyti savo vyskupą, per kurio rupestį taptų aprupinti

dvasiszkaiais reikalais ir tie lietuviai, kurie gyvena toli nuo lietuviszkų parapijų, net Pietinėje Amerikoje, Australijoje, Pietinėje Aprikoje. — Abejojame apie įvykimą to užmanymo. Ant pirmo: lietuvis vyskupas negaus ypatingo daleidimo dirbti savotiszkaiai, bet turės laikytis Amerikos vyskupų politikos, teip, kaip jos laikosi visi mūsų szios dienos kunigai. Ant antro: tokių pasiszventusių dėl meilės artymo ir duszios iszganymo lietuvių kunigų ar misijonierių neatsiras isz praktikos jau, kadangi szia dien vietose, neturincziuose kunigo, o szaukiančes, mūsų kunigėliai nevažiuoja be užmokeszio, ir tai nemažo. Jeigu neužmoki kunigui reikalaujamos sumos, tai mirk dvasiszku badu ir eik į pragarą! Mūsų kunigėliams smagiau yra pasisvecziucti, paloszi kaziroms ir krivuliuoti, kaip pragaiszinti nepatinkamus laikraszcius. — Kandidatų į vyskupus isz liet. Amerikos kunigų mes neatrandame nė vieno.

— Pagal „Žvaigždės“ 47 num. nuo 1 rugpiuczio iki 1 lapkriczio sąnarystės mokeszių į kasą S. L. Rymo Katalikų įplaukė \$591,57. Tamepat laike prisiraszė naujų sąnarių 164, kurie įmokėjo po \$1,00. Pagal tai matoma skaitlius S.L.R.K. sąnarių isz viso 1019. Skaitant įplaukimo mokeszį, reik imti dvilinkai sąnarių skaitlių, bet nuo prisrasziusių reik nutraukti 82, kame lieka tik 1019. — Prie S. L. A. nuo 1 rugpi. iki dabar, prisraszė 504 naujų sąnarių yra 2,164. Tai gi sąnarių ir pinigų S.L.A. turi daugiau kaip dusyk tiek, kiek S. L. Rymo Katalikų.

Isz Lietuvos.

Gegužyne, (Vilniaus gub.). Acziu klebono žmoniszkumui lietuviszka kalba, kun. Glodenio iszvaryta, vėl atgal į bažnyčią gražinama; jug Gegu-

žynas tai grynai lietuviszka parapija, tai kurgi negražįsi, jei kiek tiek smagenycioj yra sumanymo.

Vydeniszkėje, (Viln. gub.). Klebonas Grybas (Grzybowski!) lenkina savo žmones ir gana. Pats lietuvis isz Balnikų miestelio, kurio brolis ir dabar kiteip su juomi nesuisszneka, o lietuviszką už pagoniszką vadina, liet. maldaknyges prakeiktinai keikia. Per tai žmonės vydeniszkiečiai prie Kauno vyskupijos artymenių bažnyčių glaudžias.

Karmylavoj (Kauno pav.). Pasirupinau, kad kunigas Gabrylaviczia, Karmylavos klebonas, T. S. paskaitytų, kame teisingai iszrodyta, jog mums Karmylavoj lietuviszkų pamokslų ir kitų pamaldų reikia, bet szis, kaip sužavėtas, lenkiszka tesako, o per atlaidus jei užkviečia ir lietuviszką sakytoji, tai visad neteip iszkalbbinga.

Bukancziuose, (Aukmergės pav.). Nors parapijoj visi supranta lietuviszkai, o tik bajorai lenkiszka temoka, taciaus dar neperseniai, kada klebonavo kun. Vilimas, buvo lenkiszkoji kalba lietuviszką iszginusi; prie kun. Sekliuckio buvo per pusę, prie kun. Digaiczio tankiaus budavo lietuviszkai, negu lenkiszka, už tai jį ir vyskupas praszalino. Dabartinis klebonas kun. Kazlauskis pradzioje buvo beužvedas lenkiszkuosius pamokslus tik kas ketvirtą szventę, bet, vyskupui norint, ir jis turėjo parėdyti, kad viskas būtų pakareziui; tik ražancziai ir kitos žmonių giesmės giedamos lietuviszkai. Visas tas miszi-nys tęsės apie 15 metų, o kaip galutinai įvyks, sunku dabar atspėti. Bet, matome, nors isz Bukanczių istorijos, jogiai kunigai nevisuomet daro, kaip žmonėms būtų naudingiaus, bet kaip jiems patiems patinka. O, rodos, ne žmonės kunigams, bet kunigai žmonėms.

(Isz „T. S.“) *Silva.*

Mosėdis, (Telszių pavieto). (Nuo savo korespondento) 1 d. rugsėjo 1902 m. Mosėdžio parapija apvaikszciojo iszkilmingai sukaktuves 25 metų popiežystės popiežiaus Leono XIII. Isz vakaro, priesz tą dieną, atsibuvo miszparai su įstatymu SS. Sakramento. O toje dienoje jutrina, vativa (atlaidų miszios), suma ir miszparai ir gi su įstatymu. Po vativos atgiedojų Litaniją prie S. V. Jezaus. Paskui buvo renkamos aukos ant naudos popiežiaus, kas tai Mosėdyje nebuvo regėta. Aukos gana gausios buvo; net netik sidabriniai rubliai žvangėjo, bet ir auksiniai skambėjo. Varinių neteko matyti, nes rinko patys kunigai ir kas iszdrijs duoti „varinį?!” Po sumos atkalbėjo ražanczių. Po miszparų „Tave Dieve garbinam” atgiedojų. Per visą savaitę priesz tuos atlaidus, kasdieną, kunigai klausė iszpažinties ir priimdinėjo žmonės SS. Sakramentą ir atlaidų dienoje visus tuos isznaujo užkvietė prie stalo Vieszpaties, kas mosėdizkiamis buvo nepaprastu daigtu.

Dienoje S. Mykolo, kurio globalai szita parapija ir bažnyčia yra pavesta, atsibuvo paszventinimas naujai padidintų szios parapijos kapų, kurie tapo pratęsti į pietus lyg pat Smelczių kelio. Duobė, isz kurios buvo kasamos smiltys, tapo užpilta, kas mosėdizkiamis suteikė knebinio (darbo) bemažo per dvejus metus. Prikergtasis kapų plotas yra muru apmurytas tokiu pat, kokiu buvo senieji kapai apmuryti. Muras yra apdengtas blėta, raudonai dažyta. Ant rytojaus po paszventimo buvo smarki vētra ir nuvertė kapų stogą isz rytų pusės. Nuversztą stogą isznaujo uždėjo ir akmenimis (kuliais) apsluogavo, bet tas nieko negelbėjo; stogas vėl nubrazdėjo žemėn antru sykiu. Geros galvos tuojaus sutvėrė pasaką, buk dvasės tų

kunų, kurie pakapėje buvo palaidoti, o dabar tai vietai tapus kapais paszvestais, negali szventoje vietoje gulėti ir turi kraustyti į tą kertę, kuri yra palikta dėl praszalaiczių neszventinta, o kuri dėl didelės gaujos permaža teesanti ir dėlto besiraudamos dvasios metanczios žemėn kapų muro stogą.

Mosėdizkiai su nekantrumu laukia tos laimingos dienos, kurioje gudų netikusi valdžia sugražijs lietuviams paglemžta spaudą, nes tulos ypotos isz Petropylės praneszė, buk 7 d. Geguzio tapo paduotas praszymas Prancuzijos prezidentui, kada tas lankėsi Petropylėje. Prezidentas praszymą priėmęs ir atsizsaukęs į Rusijos cenzurą net su prisakymu, kad lietuviams būtų daleista spaudinti knygas. Cenzura buk teisinusi, kad lietuviai neturi knygų spaudintų priesz 1864 metus. Petropylės lietuviai buk lyg nosies cenzurai senųjų knygų kruvą prikrovė.

Telszių Pliumpis.

Aresztas.

Buvo gražios pavasario dienos. Jau buvo szilta ir sausa net gilumoje Maskolijos. Medžiai žaliavo, pauksztukai cziulbėjo. Maskvoje jau buvo sunku kvėpuoti isz priežasties dulkių ir kaitros. Pabaigę metų darbus, lietuviai studentai kuopomis traukė namon. Iszsirengiau ir asz su savo draugais. Smagu buvo kvėpuot oru girių, laukų, linksmia klausyt laksztungalų cziulbėjimo nakties laike, o trukis vis bėga tolyn ir tolyn, artyn prie Lietuvos. Privažiavome ir Vilnių. Jau czia Lietuva, czia mus krasztas, czia mus miestas, tik visur girdėt sveti-ma kalba. Bet mes nenusime-nam ir visur, kur tiktai einam, kalbame lietuviszkai. Žmonės stebisi, pažiurėję į mus geltonus knypkius, vienog at-

sako lietuviszkai ir asz net stebėjau, kad visur susikalbėdavom lietuviszkai. Apžiurėjom žymesnes vietas, pylį, bažnycijas ir keliavom toliaus. Persiskyrėm, palinkėję vieni kitiems laimingą kelionę. Jie važiavo ant Kauno, asz ant Gardeno, o isz tų arkliais daisyriau iki vietai, kur gyvena mano brolis. Smagu ir ramu buvo jausties namieje po ilgai kelionei, po vargų, po darbų svetimoje szalyje. Teip smagu, kad net apraszyt sunku.

Bet sztai įeina į kambarį policijos virsziniukas ir kviečia manę į policiją. Nusistebėjau. Ką? Manę? Negal but. Asz tik-ka parvažiavau ir su policija jokių reikalų neturiu. — Mums reik Tamstos, atsakė virsziniukas ir noroms-nenoroms turėjau eit paskui jį. Įeinant į kitą kambarį, pamaciau, kad tų stovi du žaudarai ir laiko po pažaste mano daigtus. Tada supratam, ko nuo manęs reikalauja. Nepasakysiu, kad bucziau perdaug nusigandęs ar nusiminęs, iszvydęs tokius sveczius; perdaug buvau apsipratęs su mislia, jog vis kada norint atsieis patekti į jų nagus. Tik zinodamas nerangumą maskolių policijos negalėjau atsistebėt, kaip ji galėjo teip greit manę suvuost ir sugaut tame pat laike, — kada asz iszlipau isz vežimo. Bet stebėtis nebuvo kada. Pasodino manę į vežimą ir gabenno į Senapilę, kur buvo tada rezidencija garsaus Vonsiacio. Vežė per naktį. Iszryto patupdė į kalėjimą.

Sunku buvo atsiseikinti su liuosybe, sunku buvo įeiti į kambarį kalėjimo. O kambarys mano iszrodė teip neramiai, kad ir szia dieu suspaudzia szirdį, kaip jį atsimeinu. Grindys supuvę, sienos apipelėję; pusę kambario užima narai (lova), o kas dedasi po tais narais, viens Dievas težino. Apsidairius aplink pamaciau, kad asz neviens, kaip isz sykio

iszrodė. Mano kambaty buvo pilnas gyvasties. Tę buvo liuosi sutvėrimai, kurie aprinko tą kambarį už vietą savo gyvenimo. Tę buvo smalioriai, szimtakojai, kasžin koki vabalai su ilgoms vuodegoms ir daugybė kitokių, kurie laipioja, grindimis, durimis, sienomis ir langais. Ant galo pelėšiai ant sienų jug tai teipogi gyvi sutvėrimai. Tik visa ta gyvastis netraukė priešavę, neramino szirdies. Pirmas mislis buvo labai papeiktina. Mislyjau, kasžin ar trukty galva, jeigu įsibėgęs kakszteleziau gerai į kampa pecziaus. Bet po valandėlei pamacziau, kad asz turiu liuositybę iki durų ir galiu naudotis. Galiu vaikszezioti į tę ir atgal ir skaityt savo žingsnius. Nors darbas ir nuobodus, bet visgeriaus, kada žmogus turi szioķį tokį užsiėmimą. Po tulam laikui jau ant tikro mislyjau, kad szeip teip galima ir ezia gyventi. Tik viena mislis labai vagino. Visi draugai, su kuriais važiavau į tėvynę, vaikszeziuoja laisvi, dziaugiasi pavasario linksmybėms; visas svietas vaikszeziuoja, juda, gyvena, tiktai asz vienas užlarytas nematau saulės, nematau žmonių, neturiu su kuom žodį pakalbėti. Durys užrakytos ir dar prie durų stovi žandaras. Vienog tuojaus pamacziau žmogų, kurio matymas tik szirdį pervėrė. Tai buvo brolis, pasodytas į tą pat kalėjimą. Pamacziau ir miestą. Vedė žandarai pas savo virszininką ant tyrinėjimo.

— „Pasakyk viską, kur gau ni lietuviszku rasztus kam duodi juos skaityt, kas juos iszleidzia, kas priguli prie „Sietyno Drauzystės“, kas buvo suvažiavime litvomanų? Pasakyk, tada mes tavę į aleisim ir dar pasirupinsim, kad tavę atgal priimtų į universitetą“.

— Nežinau, nemacziau, negirdėjau.

— „Na tai sėdėk“.

Irsėdėjau. Ir neviens. Daug brolių lietuvių buvo susodyta tuom kartu kituose kambaryuose kalėjimo.

— „Nenori prisipažinti, — sakė žandaras, — tai sav žinokis. Kalinyje vietos daug, o Siberijoj dar daugiau“.

P. M.

Didysis straikas.

Nors straikas jau pasibaigė, straikieriai pasitikėję ant taikos sudo sugrįžo prie darbo, bet ar tas taikos sudas a'ras už reikalingą iszpildyti, pripažinti, straikierių reikalavimus, ir dabar dar nieko negalima pasakyti. Laikraszcziai buvo prasimanę, buk taikos sudas pripažisę straikieriams 10% pakėlimo algos ir darbo laiką nuo 9 valandų. Vienog taikos sudo isztarmės reikia dar nu laukti, nes iki galo visų tyrinėjimų ateis ir nauji metai. kadangi iki sziolei vos isztyrė straikierių pusę ir tai dar ne viską. Taikos sudas padarė pertrauką nuo 22 lapkriczio iki 3 gruodzio, idant tame laike abi pusės surinktų davadus, kokių iki sziol nesuspėjo.

Daktarų liudyjimais apie kalnakasius parodė iszgastiną paveikslą. Dr. F. P. Lenahan isz Wilkes-Barre, Pa., kuris ilgą laiką gyvena tarpe kalnakasių, iszrodė, kad 99%, taigi visi darbininkai, turi stoka kraujo. 90% visų darbininkų po 50 metų amžiaus, turi reumatizmą, dusulį ir dziova. Darbininkai, per 9 metus jau nedirbė kasyklose, dar spjando anglies dalelėms, kurią įtraukė į plaucius per kvėpavimą anglies dulkių, nesveiko oro, dumų, dirbant kasyklose. Kalnakasis gyvena ne ilgiaus kaip 50 metų, kasyklose ilgiaus dirbti negal, kaip 25-30 metų. Dr. J. O'Malley isz Scranton, Pa., iszrodė, kad jis darydamas posnertines (rėžymus) kalnakasių, visados rado pajuodusius plaucius

kaip anglis. Dr. Gibbons isz Wilkes-Barre parodė, kad pavargėlių namuose, kurių jis yra daktaru, 70% yra kalnakasių, kurie neturi sveikatos. nors nėra senais. Dr. Buttler isz Wilkes-Barre parodė, kad kalnakasių plauciai juodi kaip anglis, įdėti vandenyn skęsta, kada kitų žmonių plauciai plaukia. Toliaus kokias kanczias sužeisti kalnakasiai turi isz Kentėti nuo griuvimų, eksplozijų ir kitokių atsitikimų, nuo kurių sutruszkintos galvos, sulaužyti sąnariai ir tt. Ambulansai (ligonvežimiai) dėl sužeistų kalnakasių stovi mulų tvartuose, pilni visokių neczystybių, kas ligonį užkrečia yvairioms ligoms, ir ligonis tur nuo to mirti.

Kun. Roberts isz Mahanoy City, Pa. iszrodė kalnakasių gyvenimą, ką, jis tyrinėjęs per kelis metus ir tai skritose vietose. Kalnakasys per metus uždirda apie \$475,00, bet turintis szeimyną, penkis vaikus, per mėnesį iszleidzia: 1) atei viai: samda namų \$2-5,00, drapana \$1,50, maistas \$10-15, anglies kurenimui prisirenka. Sykiu ant metų apie \$260,00. 2) amerikoniai: samda namų \$10-15,00, kuras \$3-4,00, drapana \$4-5,00, maistas 7 ypatomis per mėnesį \$25-28,00. Sykiu ant metų apie \$600,00. Bet dauguma kalnakasių uždirba per metus tiktai po \$375 iki 400,00. Daugelyje vietų kalnakasiai uždirda mažiaus kaip jų pagelbininkai (lėberiai). Ar gal darbininkas su tokia alga iszmisti? Dėl tos priezasties kalnakasių vaikai vos paugėję, vietoje eiti į mokyklas, yra stumemi į brėkerius, o mergaitės į pauziakinius ar mesginių pabirkus, kad bent savę iszsmaitytų. O 1891 metuose Pensylvanijos legislatura iszleido įstatymą, kad visi vaikai iki 16 metų priverstinai turi lankyti mokyklą po bauda. Bet kur gaus kompanijos teip pigių darbininkų ir

vėl: kas padės tėvui iszsmaityti szeimyną? Visuose brėkeriuose 50%, taigi pusė, vaikų dirba neturinti dar 14 metų.

Ką laimės straikieriai, nežina dar, o dabar jau tona anglies brangesnė 50 ct. ir pakeltos prekės ant pervežamų tavorų gelezinkeliais, ką turi apmokėti ne kas kitas, kaip darbininkas.

Dabar taikos komisija yra Washingtone, kur nuvažiavo J. Mitchell'is ir kompanijų virszininkai.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

So. Bethlehem, Pa. Darbai szitame mieste eina vidutiniai; daugiausia tai gelezies liejinyzios. Algos prastam darbininkui nuo \$1,25 iki 2 00 ant dienos. Darbininkų be barbodosi nematyti. — Lietuvių czionai yra 7 szeimynos ir tiek jau pavienių; visi užsilaike pusėtinai. Du turi savus namus; du susidėję, Pr. Maculevyczia ir Pr. Liczkunas, užlaido duonos keptuvę ir užsiėmimas vidutiniai apsimoka, nors pradžia sunki. — Nuo praėjusio spalio mėnesio sutvėrėme czion S. L. A. kuopą; isz sykio prisiraszė 12 sąnarių, bet ateinancziame laike, tikime, mūsų kuopos sąnariai pasidaugins. Kuopos organizatoriumi tapo iszrinktas Pr. Maculevyczia. — Laikraszezių skaito labai mažai vietiniai lietuviai; pareina 1 „Vienybė“ ir 1 „Saulė“. — Ant atsiszaukimo kankintinių 46 num. „Vienybės“, pas rizau pereiti per mūsų lietuvius rinkdamas aukas jiems ant paszalpos. Nekurie su noru davė, o kiti tai net iszjuokė, vienog \$2,00 surinkau ir gana.

Vielinis.

Pottsville, Pa. Prisaikintųjų sudas atradęs nekaltu paleido Juozą Palevyczių (lenkas). Palevyczius buvo kaltinamas užmuszėjystėje Beddal'io, szerifo brolio, laike

straiko. Viens valkata liudijo, kad Palevyczius muszes Beddal'į koku tai pagaliu į galvą, bet dauguma liudininkų liudijo, kad tas netiesa, jie to nematė, ir kad tas liudininkas liudija visiems, kam reikia tiktai liudininko, už stiklą alaus arba kvoterį. Palevycziui vienog nemažai kasztavo iszsisukimas nuo kalėjimo ar giltinės. Palevyczių gynė advokatas Ch. Brum, kuris priesz prisaikiatuosius kalbėjo net 7 valandas ir 25 minutes.

Pottsvillietis.

Union City, Conn. Pas mus yra iszszaknyjes piktas paprotys, girtavimas su loszimu kortomis. Loszimo urvai visai be langų, kad jų neužtikėtų policijantas, ir tais vietas vadina „kulerei“. Miesto vyriasybė, kad pasigauna kazirnikus, tai nubaudžia savininką vietos ant \$25 su kasztais, kazirnikus po \$15. Kurie negal užsimokėti, tai turi keliauti į „szaltąją“. O taciaus atsiranda tokių, kurie tokias aukas su didžiausiu greitumu moka, bet papraszyk tokių ant lietuviszkų reikalų cento, tai iszgirsi ką negirdėjes.

Unionietis.

Mahanoy City, Pa. Lapkriczio 23 dieną, anksti rytą, nežinomas piktadaris pakiszo dinamito po namu, kuriame gyveno italas C. Portland, karciamninkas. Nuo eksplozijos sugriuvo namas ir dar kaimynų tapo pagriauti, o kitoje pusėje gatvės tai langai iszbyrėjo. Paskalos eina, buk to italo sunus ėjo dirbti, kada visi straikavo. Lietuvių yra teipgi nemažai, kurie straiko laike dirbo.

Darbai tuom tarpu eina pusėtina. Bosai daro visokias paines. Kontraktiszkiems darbininkams vietoje 10 dienų, užraszo tiktai 7, bet su visa 10 dienų alga. Kompanijos teip daro dėlto, kad turėtų ką pa-

rodyti straikierių taikos sudui, kad darbininkai mažai dienų dirba, o daug uždirba, kad nereiktų mokėti didesnių algų.

Vienturtis.

Waterbury, Conn. Laimė ar nelaimė, bet lietuviai eina lenkų pėdomis. Kol lenkų Susivienyjime vieszpatavo ege-monai, tol nekilo jų Susivienyjimas. Bet nusikraczius lenkams tuos egeonus, jų Susiv. kilo lyg ant mielių. Lygiai teip yra ir su musų Susiv. Lietuvių Amerikoje. Kitas dalykas. Lietuviai prigulėdami prie savo parapijų, jeigu jau kartą nuo jų atsitraukė, tai jokios kitos nejeszkojo. Pasiriuko geriausią kelią, nusipirkti kapines ir viskas. Tokias kapines lietuviai turi keliose vietose jau, o dar daugelyje vietų nusipirks. Ir niekur tarp lietuvių, iki paskutinio laiko, nesitvėrė nepriegulmingos parapijos, kas dabar pradeda įeiti į madą pagal lenkus. Dėlei tvėrimosi nepriegulmingų parapijų yra kalti vien vyskupai ir kunigai, kurie savo despotizmu žmones ant to pastumėjo. Paveikslan: Philadelphiaj susitvėrė nepriegulminga parapija dėlei despotizmo kun. Kaulakio, Kaminsko ir arcivyskupo. Bostono lietuviai nenorėdami turėti jokių reikalų su Gri-cium, pasistatė sav naują bažnyčią ir laukia... Na, o Waterburyje ir dėl blaszkymosi kun. Saurusaiczio tokia parapija teipgi organizuojasi. Ar nepriegulmingos parapijos bus geresnės už vyskupines, parodys ateitė. Tuo tarpu vienog, tiesą sakant, yra tik didesnis iszkraustymas žmonių kiszenių. Žmonės krovė pinigus ant vienos bažnyčios, vienam kunigui; sutvėrus nepriegulmingą, vėl isz naujo kraus. Prigulmingi kaip ir nepriegulmingi kunigai rupinasi vien apie prisipyliną kiszenių. Lygiai abeji kunigais tapo ne isz

paszaukimo, persitikrinimo, bet sanlygos gyvenimo juos prie to privertė, tingėjimas dirbti, geismas gražiai gyventi, kaip tai musų kunigėliai ir gyvena. Reikia pasakyti, kad dauguma kunigų kunigauja tiktai dėl gyvenimo, o ne isz paszaukimo, ne pagal Kristaus mokslą. Už tvėrimą nepriegulmingų parapijų kunigai su vyskupais kaltis ir prakeiks Dilionį su Rusikiu, bet kas jiems prirengė tą dirvą, tegul savęs pasiklausia.

Pas mus dabar kaip verdančiame puode. Visi užimti parapijų reikalais, ir abi pusės giria savo, ginczyjasi, stengiasi pertikrinti priesz gynaujanczius, kad jų pusė geresnė ir teisigesnė. Besiginczydami žmonės užkliuva ant visokių klausimų. Ir teip: bažnyčią pastato parapijonai, vyskupas neduoda nė cento, bet paszventinęs aną pasisavina, lyg szventyti daigtai turėtų buti savaszcia vien szventintojų, o ne tų, kurie tuos daigtus surengė. Vieni tvirtina kad teip, o kiti sako „niekados! Dievas to nereikalauja“. Saurusaiczio reporteriai viską jam pranesza, ir tas paskui klausia, be skirtumo, klausytojų, teologijos, gramatikos ir aritmetikos, jeigu drįsta apie tokius dalykus kalbėti, kas szv. bažnyčios nuo amžių užginta ir paminėti. Žingeidu vienog yra kas bus toliaus, nes musų klebonai susiprovojo net.

Bažnytinis.

Elizabeth, N. J. Spalnio 4 dieną susitvėrė czion nauja pagelbinė tautiszka draugystė po vardu „Lietuvos Sunų“. Ant pirmojo susirinkimo prisiraszė 17 naujų sąnarių, dabar ant praėjusio susirinkimo vel 20 prisiraszė. Dabar „Liet. Sunų“ draugystė turi 65 sąnarius. Pamatas draugystės yra prigulėti prie Susiv. Lietuvių Amerikoje. Draugystės virszininkais tapo kuopos virszininkai: pirmsėdis, J. Orinin-

kaitis; rasztinikas protokolų A. Piliackas; raszt. pinigų M. Matulevyciza; iszdininkas D. Boczkus; iszdo apiekunais A. Szidlauckas ir J. Eismontas.

Musų kun. B. Žindzius iszgirdes apie lietuvių krutėjimą, prisiraszant apie S. L. A. pasakė „puikų“ pamokslą. Gir-di prie to Susivienyjimo priguli tik vieni bedieviai, szliuptarniai, ir dabar czion jie veisiasi; susitvėrė ir draugystę „Lietuvos Sunų“ kad viską trukdyti. — Bet klausytojai netiki kunigo pasakojimams, nes mato S. L. A. gerą tvarką ir smarkų augimą, dėlto ir raszosi. Lapkriczio 26 dieną G. J. D. turėjo balių, ant kurio atsilankė visos draugystės, o tarp tų ir 3 kuopa S. L. A. apie 120 sąnarių. Kiti tai matydami, stebėjosi, isz kur tiek bedievių galėjo privisti, o visi parapijonai, suteikianti kunigėliui puikų gyvenimą. Jeigu kunigas neatszauks savo apskelbimų, tai lietuviai ketina paduoti protestą.

Prie progos paminėsiu ir apie praėjusius rinkimus. Ant paskutinio Kliubo susirinkimo 3 dieną spalnio, sąnariai svarstė partijas ir už geriausią pripažino socialistų partiją, kaipo darbininkiszką ir nutarė už ją balsuoti. S. Makuockas pasakojo, jog socialistai negal buti renkami ir rodyjo balsuoti už republikonus. Priegtam buvo porą žydėlių atsivedes, kurie teipgi gyrė republikonų mylistas, bet Kliubo pirmsėdis sustabdė jiems balsą. Musų vardoje airiai už socialistus nebalsavo, o kad buvo keletas deszimtų (kiek? Red.) socialistiszkų balsų, tai aiszku, kad lietuvių buvo balsai.

Vienas lietuvis czion yra labai mielaszirdigas, nes darbus pardavinėja. Vienas vaikinias jieszkojo darbo ir vis nerado. Parėjus isz sznekostas „geradėjas“ sako: „duok

15 dolerių, tai darbą gausi tuojaus". Vaikinas davė ir ant tyczių gavo darbą. Padirbė; tulą laiką jis užsimanė nupirkti darbą ir savo draugui. Sykį prisitaikęs įspaudė bosui \$15 ir praszo darbo. Bosas užklausė, kam tie pinigai? Vaikinas atsakė: „Mą davei darbą už \$15, tai duosi ir mano draugui". „O kada tu mą davei?" Vaikinas atsakė, jog tam... / davė, o tas tav ir davei mą darbą. Bosas liepė atsivesti tą „pardaviką" darbo ir jis turėjo sugrąžinti vaikiniui \$15.

Susiv. Sąnarys.

Cokedale, Wash. Atvykome, mes, burelis lietuvių į szią valstiją išz Pensylvanijos. Didžiausia priežastis mus apleidimo Pensyl., teip sakant jau, kaip ir tėvynės, lietuvių Amerikos, buvo straiikas anglekasių, kurio galo nebuvo matyt, ir dėlto sunkus padėji mas darbininko stumė mus išz apgyventos nuo daugelio metų apygardos, skyrė nuo giminių ir draugų, kad keliauti į tolymus krasztus sav duonos jieszkotis. Teisybė, nesuklydom savo mislyje; darbininko gyvenimo sąlygos ezion geresnės, darbą gavome tuojaus ir mokestis vidutinė, tiktai buvimas prastas, nėra kur gyventi. Apsigyventi ezion nemislyjame, vienos kasyklos tarp didelių girių, dėlko vieta negal didintis, dėlto nyku ir neramu. Darbininko gyvenimas ezion geresnis tuomi, kad greicziau galima savo spēkas įsiulyti darbdaviams dėl iznaudojimo, nes darbų yra daugiau ir nereikia teip pigiai dirbti kaip Pensylvanijoje. Mai-ta kuone pigesnis kaip Pensylvanijoje, o mažiause mokestis ant virszaus \$2,00 už dieną. Lietuvių, kaip gavau patirti, randasi aplinkiniuose miesteliuose, bet mažai; gavęs nekurių adresus parasziau laiszkus, bet mažas skaitlius atsiliepė. Link-

sma, teisybė. buvo gyventi tarp pažįstamų ir draugų, su džiaugsmu buvo galima darbuotis dėl lietuvių ir draugijos gerovės, visur radosi pritarėjų, viens kitą sustiprinome dvasėje, ir rodosi laiminga buvo ta valanda kada gavai nors koku szapeliu prisidėti prie naudos žmonijos.

Užtai ir sziądien izz tolymų vakarų suncziu jums, broliai, kurie skynėm lapelius mus tautizkam vainikui, laužėm retėzius žmonijos, kuogeriausius velyjimius tuose darbuose. Tegul jusų dvasia nesilpsta pradėtam darbe, neduokit izzblaszkyti sąnarius mūsų kuopelių, kuriuos mes teip rupestingai surinkome. *M. Bridickas.*

Reikalai

„Tėvynės Myl. Draugystės“

Lawrence, Mass. Vietinė T. M. D. kuopa turėjo susirinkimą, ant kurio apie 9 sąnariai užsimokėjo metinės po 60 ct. Paskui tapo rinkti nauji kuopos virszininkai, ir teip: prez. A. Jankauckas; raszt. K. Paszakarnis; kasierium A. Szimkonis.

Į Centr. Komitetą T. M. D. mūsų kuopa renka: prez. M. Paltanavyczių; sekr. M. Damijonaitį; kasierium A. Olševskį; knygium Dr. J. T. Želviene. Literatizsko komiteto sąnariu St. Malevskij. Centr. sekr. mokėti \$25 algos ant metų, o toliaus, jeigu bus galima, tai padidinti algą. Mūsų kuopa pritaria izzleidimui laikraszcziio, apie ką galime jau pradėti ruosztis, nes ateitėje tas bus neatbutinu daigtu. Prez. *A. Jankauckas.*

Nuo Redakcijos. Pagal apgarsinimą Centr. Prezidento („Vienybės“ 42 No.), kad rinkimai T. M. D. Centr. Komiteto užsibaigtų priesz 15 d. lapkriczio — sziuomi užbaigiamė garsinimą rinkimų.

T. M. D. kuopoms.

Sziuomi užbaigiamė rinkimus centralizzkųjų virszininkų. Balsavo 11 kuopų. Balsų gavo:

Ant prezidento:

Jonas Tareila	4
Jurgis Orininkaitis	2
Vincas Ambrozevyczius	2
M. Paltanavyczius	2
V. Kaunas	1

Ant sekretoriaus:

V. Martiszius	5
P. Mikolainis	3
J. Naujokas	1
J. Ramanauckas	1
M. Damijonaitis	1

Ant kasieriaus:

V. Ambrozevyczius	1
Juozas Bindokas	1
J. J. Pauksztis	1
S. Makauckas	1

Balsai paduoti ant p. A. Olševskio, kurs buvo izz anksto atsisakęs, tapo nepriskaityti.

Ant liter. kom. sąnario:

V. Daukszys	8
M. Czeponis	2
T. Astramskas	1
V. Miszeika	1
St. Malevskis	1

Tai-gi T. M. D. centralizzkais virszininkais izzrinkti tapo:

Prezidentu — Jonas Tareila, izz Waterbury, Conn.

Sekretorium — V. Martiszius, mokintinis Ruskino kolegijos, Trenton, Mo.

Kasierium?

Knygium — Dr. J. T. Želviene, izz Plymouth, Pa., (tapo vienbalsiai izzrinkta).

Trecziiojo literatizskojo komiteto sąnariu pasiliko V. Daukszys.

V. Daukszys.

A. Ilgunas.

Susivienijimo L. A. reikalai.

Naujais prisiraszė prie Susivienijimo Liet. Am.

Brooklyn, N. Y., 38 kuopa: Jieva Dziankauskienė Juozas Hutmanas

Marė Hutmanienė

S. L. A. dartinis sąnarių 2164.

T. Astramskas.

S. L. A. sekretorius

Padėkavonė geros valios S. L. A. sąnariams.

Sziuomi siuncziamė szirdingiausią padėkavonę tiems tautieciams, kurie pagelbėjo mūsų kuopą, tai yra, užmokėjo spalnio mėn. mokestį į centr. kasą už manę, mano moterį, Andrių Mikalaucką ir T. Levianį. Perskaitęs nuo centr. sekretoriaus rasztą, kuriame liepė kvitavoti kuopos knygo-se virsz minėtas ypatus, mums pasidarė didelis džiaugsmas dėlei sąjausmo Susivienijimo sąnarių, kurie atjautė mūsų neturtą laike kovos su kapitalu.

Vienog asz, mano moterizskė ir A. Mikalauckas užsimokėsime savo mokeszius pilnai sausio mėn., o tie pinigai, už mus izzdėti, tegul bus paskiriami ant mūsų nuvargintos tautos reikalų. Asz tikiu, kad ir kiti sąnariai, kurie tokią paszelpą gavo, padarys tą patį.

Vienykimės broliai prisiraszdamie prie Susivienijimo Lietuvių Amerikoje, nes tai yra geriausia organizacija dėl visų.

16 kuopos sąnarys,

Tamoszius Vilkaitis.

Szelpimo kankintinių reikaluose.

Malonus tautieciai!

Sziądien turiu po ranka knygas „Kankintinių kasos“, kurias Europos komitetas prisuntė mums, Amerikos Kankintinių komitetui, dėl perziurėjimo. Rods tai yra rokundos už 1900 ir 1901m., nes 1902m. dar nėra pasibaigęs. Tacziaus visuomenei mūsų bus akyva žinoti apie stovį kasos už anudu jau izzbaigtu metu, ir todėl ezia rokundas, sutraukęs į kruvą paduodu.

1900m. isz viso įplaukė 1042,33 markių (tarp tų randasi isz Amerikos prisiųstų 985 markių). Iszmokėta kankintiniams (prie ko priskaitau ir menkus kasztus paczto): 625,68 markių. Tada ant 1901 m. liko kankintinių kasoj 416,70 markių.

1901 m. isz viso įėjo į kasą 1222,61 markių (tarp tų isz Amerikos tapo prisiųsta 1155,00 markių). Iszmokėta tapo kankintiniams (su kasztais paczto): 875,44 markių. Tad kasoje liko nuo 1901 m.—347,17 markių. Prie tų pridėjus 416,70 m. nuo 1900 m., buvo kankintinių kasoje 763,87 markių. Per tuodu metu pagelba pasiliko paduota 15 ypatų.

Vieni isz kankintinių žadėjo savo gromatose pinigų į kasą sugražinti, kada pateks į geresnės aplinkybes gyvenimo, kiti prizadėjo darbu ar moraliszka įtekme atsimokėti tautai už suszelpimą; visi-gi jautėsi dvasėje pastiprintais, matydami, jog tautiečiai apie jų vargus ir bėdas neužmirszta.

Žinoma, 1902m. atsirado daugiau reikalaujančių pagelbos; bet kadan-gi szitie metai nepasibaigė, tad negaliu atskaitos paduoti, bet tikiu, kad po Naujų Metų Europėiszkas mūsų Komitetas teiksis vėl savo knygas mums, dėl įzvelgimo prisiųsti, ir tokiu budu mums smagiau bus ant szirdies, patiems matant, jog aukos nepatenka į nereikalingas rankas.

Suprantamų priezasczių dėlei negaliu garsinti vardų paszelptų kankintinių, nė sumų, kiek katram suteikta. Tacziaus isz knygų ir gromatų nuo kankintinių matau, jog tikrai reikalingiems paszelpa ne tapo atsakyta, be jokio nuziurėjimo ant stono kankintinio. Ateityje kada nors Lietuva galės žinoti netik bėdas kankintinių, bet ir isz gales jų pergyventų vargų.

Isz puola dar man pridėti, kad isz visos sumos įėjimo už

1900 ir 1901 m.—2264,94 markių, Amerikos lietuviai kankintiniams suteikė 2140 markių. Ta buitį parodo, kad szirdyse Amerikos lietuvių taksena tikrai lietuviszka, gailestinga szirdis. Toli nuo tėvynės gyvendami mes, mat, atjauziame rupesczius ir vargus savo brolių, kankinamų per Maskolijos valdžią.

Tikiu, kad lietuviai ir toliaus rems savo skatiku tą teip szventą dėl tėvynės darbą.

J. Szliupas,
328 Federal str.
Philadelphia, Pa.

Kaliniai.

Pasibaigė sudas, ir visi katrie sav iszsklydo: sudzios vargdienių burys reteziuose, apkaltas, publika ir liudytojai. Įvairus jausmai regimai apėmė kiekvieną kuopelę: bobos tarszkėjo apie girdėtas baisybes, bėgdamos peralkusios namon; liudytojai įvairių bylų ginczijos tarp savęs, užmetinėdami kits kitam melagystę... Tankiai girdėti buvo žodžiai, isztarti verksmingu balsu: — suėdei man vaiką, beduszninke, tu neteisią priesiegą priėmei! Kad tav Dievas teip padėtų!..

Pertraukė szitas kalbas riksmi žyduku, kurie pamėgezdami lydėjo kalinius, kareivių atgal vedamus isz sudo kalėjiman. Visi jie, neskaitant dviejų jaunų vaikinių, iszrodė, ramūs; jų ligoti, gelsvi veidai reiszė nuvargimą kaip kuno, teip ir dvasios;ėjo jie nejaurūs visiszka, kas aplink darės, kaip tie, kurie nieko neturi gailėtis, nė laukti. Visų paskiausėjo du jaunu vaikinai, teipogi reteziuose sukaltu; vienas szvilpiojo sav, antras akis nuduręsėjo greta.

Draugas valandą ziurėjo į jų szvilpiodamas: — ar sprogti žadi? — tarė nuliudusiam draugui, į paszonę bastelėjęs, — iszrodai kaip verszis, tuoj

turėtas, tfu!..

— Atstok! — buvo trumpas atsakymas.

Draugas peczius sutraukė: — nėra ko nosį varvinti! Duona gatava, kokia bus, tokia — už neesanczią vis geresnė: neszalsim bent žiemą po ulyczias betykodami, ką pagauti badui numaldyti.

— Gėda — atsako liudnai draugas: — visi pirsztais rodo... baisi gėda!..

— Kam!

— Kam-gi, kad nemudviem!

— Koks tu kvailas!

— No?

— Tai-gi no! tai jiems gėda!

— Kam?

— Jiems! tiems, kurie graziai apsidarę, sotūs ziuri per langus į mus, skurliuose breadanzius purvyną. Jiems gėda, kad uždėjo mums ant rankų retezius... supranti tu?!

— Ką czia kaltinti... kad nebutume vogė...

Draugo akįse ugnis bliktelėjo: — mėš kalti? cha, cha, cha! klausykis: ar asz tav iszaiszkįsiu szitą. Padėkim, yra didelė giminė: tėvas, motina, turi daug brolių ir seserų... visi esate to tėvo ir motinos vaikais. Tu esi truputį silpnesnis; tą matydami tavo seseris ir broliai, ima tave skriausti: atima valgi, vienodai jums padalytą, pasideda sav rytui ir porytui, o tu badauji; su drabužiu tą patį daro... ant galo, meilaudami pasisavinti tavo dalį, sutaria tavę isztremti. Pasilieki be pastogės, alkanas ir plikas; čini szen, čini tų — niekas tavęs nelaukia, daugumas pasako tav teip, kaip szittas klebonas: melskis, darbuokis ir turėsi!..

— Mėginau melstis tą vakarą... bažnyczia atvira buvo per naktį... į karbonką szalipmanęs krito skatikai, o jų kiekvienas atbalsis pereidavo per szirdį... Mislyju sav: Dievas turtingas, dovanos man... kas Jam tie skatikai!.. ot, ir atplėsziau karbonką... iszbiro

varinių pora saujų... ot, uždėjo retezius, žmonės atstumė, Dievas apleido! dvylika metų, o paskui kas? kur dingti reiks, „katorzninkas“ kur beprisiglaus, kas jį bepriims?!

Kaipo ant atsakymo vaikiniui suskambėjo retežiai; sustojo priesz kalėjimo duris; nutilo draugai ant valandos.

— Matai, ar butumei tu czia atsiduręs, kad ponas nebutų jusų isztrėmęs isz tos triobelės? — užklausė visada drutas Jonas.

— Tu neminėk szito! — atsakė drebancziu balsu Petras. Kalėjimo duris placziai atsivėrė — ir atskyrė nusidėjėlius nuo „iszmintingojo“ svieto.

Draugas įstumė į vieną „tvartą“ (kambariu niekaip vadinti jo negalėjo). Nepagudusiam Petru, perpuvęs, smirdantis oras ėmė szirdį silpninti, — pajautė, kad jam galva svaigsta ir sunkiai metėsi ant žemės. Jonas buvo kaip savo namuose; prie narų priėjo, sziaudus sukuszino ir pasilipęs iszšitiesė ant jų.

— Ko tu teip nedrąsus? czia raginimo nesulauksi, tarnaitės neatsiųs lovelei pataisyti: pasitaisyk ir tieskis, poterėlius pakalbėjęs, padėkavojęs Dievui už visas geradėjystes...

— Tu vis juokuoji, Jonai, o man szirdį užgauna, — atsakė Petras.

— Galiu nekalbėti, — trumpai atsakė Jonas ir ėmė szvilpauti savo papratimu. Po valandos vėl atsiliepė: — Ar žinai ka, blogai Dievas padarė, kad tokius, kaip mes, vargyszus sutvėrė vienodai su ponais, kad jie nereikalautų ėsti ir szalczio nejaustų, nebutų priversti teip, kaip asz lįsti, kur giltinė įsakė, — ar asz bucziau tą bobą smaugęs? Tegu ją velniai!..

— Tu kvailai padarei ją nusmaugęs.

— Ar asz mislijau smaugti? kriokti ėmė, ką darysi... truputį paspaudziau — ir iszsi-

žiojo: žinai senas daigtas!

— Kas dabar bus?

— Gyvensiu Tobolske, ot ir po viso.

— Negailu tav savo kraszto?

— Savo? o /kas czia mano?

Ilgą valandą tylėjo abudu.

— Ar tu tėvų neturi? — paklausė Petras.

— Visai neturėjau, — juokdamas atsakė Jonas, — mane vilkas isz kelmo iszspyrė. Turėjau tetutę: žydams vandenį neszėme... jai mirus nebturiu nieko. Mėginau szen-ten, niekame gero žodžio, pravardę įgavau „benkartas“. Vaikai-zydukai vien tą giedojo; sunku liko, ar asz kaltas?... pristojau prie vagių, — czia ne-persekiojo niekas!...

Nutilo abudu. Ar užmigo, ar teip sav mąstė nelaimės vaikais, bet kalėjime visai liko ramu; paskutinis užsileidanczios saulės spindulys, aplankęs vargdienius, pranyko už debesų, ir emė brėkszti.

Ramybę kalėjime pertraukdavo žvangėjimas retežių, žingsniavimas sargo.

Lauke it vasaros naktis; debesys iszsiblandė; dangus žvaigždėmis nusėtas. Visi miega.

* * *

Sykiu su balsganu mėnulio spinduliu slenkia į kambarį baltas moteriskės szeszėlis. Prie Petro priėjusi, ji deda ranką ant jo kaktos ir taria: — Eikim, dabar laikas: visa pikta užmigo, nepatėmys niekas... eikim, eikim!

— Durys užrakintos, grotai langus dengia, — atsako Petras. — o man ant rankų retežiai.

— Eikim! — atkartojė vadovė, — nė manęs, nė tų, kurie paskui manęs eina, negali sukalti retežiai, nemirsztą jie, nesuimami, nesukalami!

Petras mėgina keltis — tikrai retežių nejaučia. Eina abudu su Jonu greta, kaip kalėjimanėjo, eina paskui savo vadovės, eina girios linkui;

žiedai klesti laukuose, laukai gelsvomis varpomis siubuoja, o kiekviena varpa nuo sprindžio.

— Dėlko tie augalai tokie veszlūs? — klausia Petras vadovės.

— Negadino jų niekeno aszaros ir užvydėjimas, kaip tėtė pas jus, — atsakė vadovė.

— Keista vieszpatystė! — sako Petras.

— Keista paantrina Jonas.

Eina toliaus, — mato svieto daugybę besidarbuojanczių; visi linksmi, niekame kerszto, visi dirba per vieną, o kas dar keiscziaus iszrodo draugams: niekame nesimatyti rėžių, skirianczių paprastai ukininkus vieną nuo kito.

— Keno szita vieszpatystė? — klausia Petraa, patikęs vieną isz darbininkų. Užklaustas žmogus placziomis pažiūrėjo į Petrą: — nesuprantu, ko nori, — atsakė ir atsitolino.

Kitą patikęs, vėl klausia Petras: — Keno esate? ar pono ar kunigo? Matau, jusų ponas nesiduos greit isztaksavoti.

— Dovanok, broli, tav proto truksta: mes visi vienodi ponai, kiekvienas ant savęs ponas, kito nepažįstame! Kunigų pas mus nėra, kam mums tarpininkai? Mes su Dievu matomės kiekvienoj valandoj, o garbiname Jį ne žodžiais, ne riksmiais nerimtais, bet darbu.

— Kas gi valdo? — užklausė Petras, — teip, be jokios valdzios svietas negali buti.

— Jus niekada nesuprasite, — atsiliepė vadovė, — pas mus nėra vergystės; susipratimas savo pareigų ir artimo meilė valdo kiekvieną; czia liuosas kiekvienas, kaip paukeztis, visi sykiu dirba, visi dėl vieno, vienas dėl visų.

— Laiminga liuosybės vieszpatystė! — mąsto Petras. — Dievo vieszpatystė! Eina toliaus, mato Petras — miestas. Blogai, raudonsiuliai nutvers, — mąsto jis. Raudonsiulių

vienog niekame nesimatyti.

— Kur dingo policijos gauja? — klausia Petras vadovės — czia budavo tykos, kaip žmogų nuplėsztį.

Vadovė tyli, rodo jiedviem griuvėsius klausdama: — ar atmenate kas czia buvo?

— Kalėjimas, suszuko Jonas, — asz dvyliką metų pirmą kartą czia buvau! A-a, griuvėsiai dabar! o kur dabar žmonės savo piktadėjus deda?

— Nėra jų, — atsako vadovė, — nereikalingas kalėjimas, o žiurėkit: vietoj jo stovi mokslainė vaikams.

— Kas ją pastatė?

— Tie žmonės, kuriuos ma tei besidarbuojanczius lauke, suvienytomis spēkomis pastatė szitą mokslainę.

— Stebuklai, stebuklai! — tarė draugai.

Beeinant kaži-kas bliktelėjo po kojų Petru. — Jonai, žiurėk, kaip auksas blizga, — sako Petras ir rengias paimti.

Vadovė suturi jo ranką: — nesilytėk szito! Tai dalis carų vainiko, jų neaprubėziutos galybės ženkle, nesilytėk szito! nekelk nuo žemės; svietas pamynė jį, — ir teip perilgai plovėsi vergų aszarose!

Toliaus mato Petras iszmėcziotus, iszblaszkytus raudonus szmotelius; raudonuoja jie kaip kraujo didi laszai. Petras pakelti nori, bet vėl jį suturėjo: „Nesilytėk: szitas darbiauresnis — tai caro apsiausoto szmoteliai, raudoni, nes kraujo prigėrė, iszmirkę vargdienių kraujuose, kurį per tiek amžių liejo. Atėjo galas neteisybei!

— Cit, iszgirs kas!

— Nebijau nieko! Sakiau, kad asz nesuimama, neapkalam: asz liuosybės dvasia!..

Iszauszo, patekėjo saulė ir akyvai žiurėjo per lango grotas, stebėjosi isz vargdienio, kuris apkaltas retežiuose svajojo teip maloniai.

Pabudo Petras. Dieve brangus! Retežiai kaip buvę te

bėra, tik stipresnis jaucziasi juos neszt... Kalinys atminė savo kelionę ir vadovės žodžius: ateis galas jusų vargams.

* * *

Didžiuoju vieszkeliu eina „etapas“, — varo kareiviai sukaltus retežiuose žmones; jie dairosi po laukus, pradanczius žaliuoti pavasariui iszauzsus, dairosi, tartum szirdyje nori iszrauti tą vaizdą mielos Tėvynės, kurios nebematys jau nė venas isz kalinių.

— Ot, mano trobelė, — sako Petras draugui, — anakobelė, žiurėk: žydi jau!

— Broleli, — sako kareiviui Petras, — leisk mane tėtė!... valandėlę tik ziedų pasiskysiu...

Kareivis tik valandą pamislijo: — eik skinkis! — sako.

Petras žemės žiupsnį į kakliko kertelę įriszo, žemės isz ugniavietės, prie kurios tiek vakarų laiminguose laikuose praleido; paskui obelės szakelę nusilaužė — ir glaudžia ją prie lupų... P-a.

(Isz „Darbininkų Balso“ N.5)

Psykologija.

(Žiur. 48 num.)

XX.

Budas iszmieravimo protiszkų fakultetu.

Trys svarbios priezastys kursto mus sistematiszkai isznie-ruoti kudikių protavimą.

1) Idant surinkti teisingą statistiką, ant kurios galima būtų tverti Psykologiją kudikystės. Pav.: geisdami partirti eilę, kurioje iszsilanksto ir plėtojasi yvairus fakultetai, butinai reikalinga žinoti, kokioje dienoje amžiaus kiekvienas fakultetas įgyja pajiegą ir apsireiszkia, kaipo veikėjas kudikio protiszkam gyvenime.

2) Teisingas iszmieravimas protiszkų fakultetų svarbią vietą užima mokinime, nes tik tada geriausią pasekmę įgysime. Patyrę kudikio iszgailes, galėsime prie jų ir darbą tinkamą pritaikinti.

3) Išmieruojant protą, patirsime silpnybės abelnai normaliszko kudikio, kuriam nesiseka mokslas. Kartais tos priežastys yra gana gilios, kaip tai: nekartą kudikis blogai mokinasi, kada-gi isztiesų jis nedagirdi. Kitas blogai dainuoja, nes jis neatskiria dvi notas atsiskyrusias ant dviejų balsų, jo akys sulieja jas į vieną. Kiti blogai paiszo dėl priežasties negalėjimo akių atspėti briezų tolį. Tai gi matomai kiekvienam kitokios pagalbos reikia. Vieną kartą ant metų reikėtų kiekvieno besimokiančio kudikio protą iszmieruoti, idant patirti, ar jo protas yra tinkamam stovyje, kad priimtų jam paskirtą mokslą; teipjau ar nėra kartais kokio pasislėpusio netobulumo pajautimo arba sumanumo, ant kurio reikėtų paisyti besimokiant; galop patėmyti, ar kudikis normaliszkam spartume tobulinasi.

Prof. Ebbinghaus, tyrinėdamas pajiegą užsilikimo ir atsikartojimo atminties, sztai ką surado: kad ilgą eilę vieno skiemens tarmių iszskaiczius, galima buvo atminti vos septynes po pirmam skaitymui; idant atminti dvyliką tų tarmių, reikėjo 16 kartų perskaityti tą eilę; o 44 kartus, idant atminti 24 tarmes; 55 kartus, idant atminti 26 tarmes. Antarą dieną persimokiant eilę tarmių, susidedančių isz 16, jau ant tiek sekundų greičiaus tapo iszmoktos, kiek kartų pirmą dieną reikėjo perskaityti, idant atminti. Nežiurint ant kiek mokinosi, tai visais 16 tarmių negalėjo atminti po 24 valandų laiko. — Žinoma, tos tarmės buvo be prasmės. Isz karto lengviau pamirštama eilė be prasmės žodžių, negu vėliaus; pamiršimas remiasi ant skaitlingumo valandėlių, reikalingų persimokimui. Pav.: jeigu reikėjo užimti 1000 valandėlių, idant pirmu kartu iszmokti, tai an-

tru kartu persimokiant užima tik 500 valandėlių tai-gi sugaishza tik pusė laiko. Į pirmą pusvalandį po iszmokimo jau pusė to viso užmirsza.

Sziuos tyrinėjimus placziai pritaikindami, patvirtino profesoriai G. E. Miller ir Dr. F. Schumann Goettingen'o universiteto.

Dabar paduosiu budą iszbandymo girdėtos atminties, kurią naudoja, besimokiančią jaunumėnę tyrinėjant.

Kuri sztai isz kokios eilės skaitlinių arba žemiaus paduotos taisyklės raidžių susideda:

- 1) 4 9 6 3 7 5 1 8
- 2) 7 1 5 9 4 7 2 6
- 3) 5 7 2 6 9 4 8 3
- 4) 2 5 8 6 4 9 7 3
- 5) 6 8 4 7 1 9 3 5
- 6) 9 4 7 1 5 3 6 2
- 7) 3 5 1 6 7 9 4 8
- 8) 8 2 9 1 5 3 4 7
- 9) 7 2 5 9 6 8 3 1
- 10) 5 8 7 4 9 2 6 8

Bandytojas iszskaito vieną eilutę szių skaitlinių szejp: 4, 9, 6, 3, 7, 5, 1, 8, užimant maž-daug 10 sekundų perskaitymui jų, ir koveikiausiai perskaiczius pareikalauja atkartoti, kiek galima atminti ir toje pacioje eilėje atkartoti, kaip tapo iszskaityta.

Antras bandymas susideda isz szitos eilės priebalsių:

- 1) b k l z s d r n
- 2) t r z g h t c m
- 3) s g r t n k l d
- 4) t g d k x m z r
- 5) t d r l b k q n
- 6) l w t m p x k z
- 7) f g s l z d m b
- 8) q t r z l m p c
- 9) v d s z t n h g
- 10) f k r t l m g j

Vienas kudikis atmįs penkias raides arba skaitlines, tai skaitome jo girdėjimo atmintį, kaipo dalį triuso, paskirto jam. Tas, kuris atmįs szeszas isz tų asztuonių raidžių, reikės skaityti kaipo 75 procentus, ir kitus panasziai.

Tuos bandymus galima perkeisti yvairaus laipsnio moks-

le ir amžiaus kudikiams: augsztesnio laipsnio ir 12 raidžių; vidutinio laipsnio moksle nedaugiaus per 8 eilėje paduoti; jaunesniems dar nedaugiaus kaip 6 ir suvis jaunucziams galima tris arba keturis kartus perskaityti, idant nenuvargint protą per mierą. Toki bandymai sztai ką parodo:

1) Kad mergaitės geresnę girdėjimo atmintį turi.

2) Girdėjimo atmintis tobulinasi su amžium, o ne su protiszku kilimu, liudyjant, jog tikras bandymas turi didesnę svarbą sziuo budu isztobulinti, negu knygos.

3) Su nuolatiniais bandymais galybė atminimo sugrupuotų raidžių ir t.t. vis didinasi.

4) Bandymai liudyja, kad kudikiai paprastai besimokindami pavargę yra; tai-gi mokslainės yra prastai sudavadytos arba kudikiai per daug ap sunkinti mokslu.

5) Szie atminimo paveikslai, iszgaruodami isz omenies, slenka per tris laipsnius. Pirmutinis ženklas sumiszusios atminties yra susimaiszymas eilės atkartoti atskaitą. Antra, pamirszimas tų raidžių visai ir užpildymas jų vietų neminėtomis raidėmis. Treczia, galutinas užmirszymas tų raidžių arba skaitlinių.

6) Idejos arba atminties paveikslai galuose serijos geriaus atsimenta ryte ne kaip pietų laike, o jeigu dar blogiaus atsimenta vakare, galime žinoti, kad kudikis arba blogai maitinamas arba persidirbęs (gal mokslainėje).

Antrą bandymą daryti reikia ant matymo atminties. Sziam mierui pabriezki tiesią liniją 2½ colių ilgio ant kortelės ir padavęs kudikiui prisiziūrėti, ant kitos kortelės pabriezki penkias nelygaus ilgumo linijas, tarpe jų vieną to pat ilgumo, kaip ant kortelės, jam suteiktos; atėmęs kortelę nuo jo, szitą parodyki ir tegu

pasako, kuri isz tų penkių linijų yra tokio ilgumo, kaip ta ant jam paduotos kortelės. Jeigu turi gerą matymo atmintį, tai veikiai iszrinks tą liniją.

Kitas bandymas yra: paraszyti keletą vienskiemenių žodžių arba szejp prastų skiemenų, iszkėlus keletą sekundų palaikyti, idant greitai prisiziūrėtų ir paliepti atkartoti, kiek atmena tų esančių skiemenų.

Treczas bandymas gali suriszti savyje matymo, girdėjimo ir judėjimo atmintis. Iszkėlus virszminėtą kortelę su paraszytais skiemenimis arba raidėmis, turi balsiai perskaityti; tokiu budu kudikis mato, girdi ir naudoja tuos raumenis, kurie reikalingi isztarime tų ženklų, — kas prigelbsti atminime, ir vėla nuo jo pridengus, pareikalauti atkartojimo.

Kitas dar bandymas iszrisza pajiegas sulyginto matymo szejp: paduok kudikiui kortelę su viena pabriezta linija 3½ colių ilgumo: tegu jis per pat vidurį pažymi, bent teip arti kiek gali, vien pasitikint ant akies, nevartojant masto nė mieras. Retas kudikis pataisys lygiai perskirti; klaidą iszmieravę milimetrais, sulyginam su ateities bandymais. Sziuo budu iszbandome matymą, sulyginimą ir teisingą temyjimą; tuo budu kudikis pripranta arcziaus prisiziūrėti ir galiop neklaidingai atspės, o prie to iszmoksta atydziai temyti.

Pabriezki liniją 6 colių ilgumo ant sienos su kreida; tegu gerai prisiziūri jos ilgumui, o tada iszbrauk tą liniją ir liepk kudikiui, kad pats paraszytų to paties ilgumo liniją; isz karto bus vis klaida; iszmieravus skirtumą, pasižymėk, idant ateityje galėtum sulyginti su kitais panasziais bandymais; arba galima iszbraukus virszminėtą liniją, pabriezti 5 linijas skirto ilgumo, truputį ilgesnę, truputį trumpesnę už

pavysdį, tarpe jų vieną anos ilgumo: tegu pasako, kuri linija lygi išbrauktai. Tokiu budu atyda akies ir gerą matymo atmintį galima išauklėti.

Ketvirta. Išbandant raumeninę atmintį, kurią kiekvienas kudikis naudoja yvairuose lošimuose; teip, jis visada lazda palyti skritulį pirm muszimo. Raumeninis atminimas veda kudikio kiekvieną, kad ir prasčiausią, pasijudinimą, kaip: ėjimą, bėgimą, šokimą, raszymą, net sėdėjimą. Tai gi yra svarbu tą atmintį išauklėti. Kartu su sziuo bandymu ir laviname tą atminimą sziteip: paliepi kudikiui paraszyti liniją bent kiek colių ilgumo, per: 4 colius; tada nubraukti ją ir užsimerkus paraszyti tokio jau ilgio liniją; vėl pažymėk, ant kiek skiriasi, idant ateityje sulyginti.

Dalytėjimą išbandome: paraszius punktelius, kelis padeidi ant stalo ir paliepi paiszeliu dalytėti, dedant ranką iš augszto nepasiremiant ant nieko, matysime, kad ranka nedalytėtę, kur protas geidžia; numieravus attokumą nuo vietos pažymėki.

Kitas žingeidus bandymas yra tas: pažymėjus du punktu ant popieros, 3 iki 5 colių tolumą vieną nuo kito, paliepk suvesti juos tiesia linija; teip sutaisyk, kad linija būtų veiktiesiai skersa, tada uždėjus mierą, lygia linija pabraukus nuo vieno sulyg antro punkto, matysi, ant kiek nelygi ta linija buvo. Su kitais pajautimais galima teip jau yvairius bandymus atlikti, kaip matymu, girdėjimu, skoniu, dalytėjimu, szilumos pajautimu, judėjimu ir t.t. Vienog, ir iš virsz paduotų matyti, koku budu bandymai daromi. Prie szito darkeletą patėmyjimų reikia pridėti.

Du sudėtiniai yra reikalingi kiekvienam mokslui. 1) organizmas; 2) aplinkybės. Abu

yra svarbus ir reikia pilnai suprasti: budas mokymo, kuris neužsiima isztyrimu medegos, esancijos kudi kio prote, ir tėmyja palinkimų iszstobulinant, turi buti be pasekmės. Visokis mokslas turi prasidėti isztobuliniu pajautimų,—ne vieno kurio, bet visų. Kartais klaidingai darome, rodydami szį arba tą, tikėdami tuo tėmyjiną pabudinti, vienog užmirštame, kad ausis, pirsztas ir kiti pajautimo keliai, kaip ir akis, lygiai tėmyja. Namieje paprastai rankas daugiau už akis tobulina, arba akis daugiau už ausis ir t.t.; mokinda mi dabar suprasime, jeigu darysime tuos bandymus, kuriu keliu kudikis tobulesnis tampa, tai gi ir suprasime, kur ir kaip pritaikint pataisą ir sulyginti visus pajautimus.

Dar bus.

Dr. J. T. Želvienė.

Naujos knygos.

Vanagai ir Toksai sapnas. Dvi pasakaitės V. Stagaro. Shenandoah, Pa. V. J. Stagaro spaustuvėje 1902, puslapių 23.

Ne pasakaitės, bet vaizdeliai išz lietuvių gyvenimo, kur vaizdelyje „Vanagai“, parodyta, kaip vaikai mokinasi Lietuvoje, kurie panedeliu eina per visus kaimo ukininkus, kuriems besimokinant pas Gavulį, užpuola žandarai, kaipo vanagai, suranda vaikus net ant tvarto į sziaudus sulindusius, kaipo viszčiukus, kurie norėjo nuo vanagų pasislėpti.

Antrame vaizdelyje „Toksai sapnas“ parodyta, kaip Valiukutis budamas Amerikoje sapnuoja, buk jis riszas miezius savo tėviszkėje ir tame tarpe atsibaldo žandarai su žemskiais jieszkoti lietuviszkų knygų ir laikraszčių, ką jis teip mylėjo, nors tėvas gynė, kad neužtrauktų bėdos. Žandarai paėmė patį Valiukutį, kuris su-rikęs pabudo visas prakai-

tuotas ir iszsigandęs, ir dziaugėsi, jog jis Amerikoje, o ne Lietuvoje, kad tas neteisybė, kad tik tai toks sapnas buvo. — Abu vaizdeliai yra gana žingeidus ir knygutė verta perskaitymo, nes parodo tikrą pasilaikymą mus brolių Lietuvoj.

Giesmies Swietiszkas ir Szwintas sudietas par kuniga Untana Drasdawka. Per spaudinimas pagal išdavimą „Wilnyj Drukarnioy Kunigu Missionoriu 1874 m.“ Kaštu kun. A. Miluko. Shenandoah, Pa. V. J. Stagaro spaustuvėje 1902, publ. 20.

Yra tai trecziasis iszleidimas kun. Antano Drasdaucko užraszytų 9 dainų ir 2 giesmių. Pirmasis iszleidimas iszėjo Vilniuje 1874 metuose; antrasis Ragainėje 1884 m. Drasdaucko dainos yra paraszytos išz gyvenimo ir su geismu visuomenės dainuojamos, kaipo: 1. Naszlaiczio giesmė; 2. Ge guželė; 3. Kiskis; 4. Rudenėlis; 5. Priezastys mergos; 6. Strazdas; 7. Piemenų daina; 8. Palszio pagrabas; 9. Sielanka auszra. Isz giesmių: O szvencziausia Marija ir visiems pažįstama Pulkim ant kelių.

Kalba ir raszyba minėtos knygutės palikta tokia, kaip autorius paraszė ir szio laiko skaitytojams sunku isz jos pasinaudoti, ypatingai tulus dzius suprasti ir isztarti. Dėlei kalbzinystės gal turėti svarbą, teip mylimos visuomenės dainos būtų turėję but iszleistos dabartinėje raszyboje, idant visuomenė galėtų pasinaudoti jomis.

Kaip Prancuzai už laisvę kariavo arba apie Didziąją Prancuzų Revoliuciją. Pagal Blos'a ir Mignet'a parašė Dr-is. Plymouth, Pa. (!) 1902 m. puslapių 159. Išleista kaštais „Rutelės“.

Szitoji knygelė tapo iszleista su mieriu supažindinti skaitytojus su prancuzų gyvenimu 18 szimtetyje, kuriuos siurbė valdžia, ponai ir kunigai, ir

tuomi gyventojus privertė, iszmokino, ką jie turi daryti, kad tais visais siurbėles nutrenkti nuo savo kuno. Visas apraszymas yra paeiliu, isz kurio skaitytojas galės lengvai suprasti, pažinti kelią, prie laisvės, ir kaip ją iszkovojo susivieniję skurdziai darbininkai—vergai. Lietuviams toki rasztaiz užvis reikalingi, nes sziądien mus gyvenimas mažu kuoskiriasi nuo prancuzų 113 metų atgal. Berods, mes, lietuviai, vieni nepadarysime teip, kaip prancuzai padarė, bet dazinesime isz kur paeina mūsų vargai ir suprasime, kad tai to viso yra kalta valdžia su visokio menciaus pagelbininkais kunigais, kurie skelbia varguoliams, kad tai Dievo teip duota ir reikia su kantrybe tik kentėti. Kaip nuo prancuzų—vergų sukilimo žuvo karalių, ponų ir kunigų rojiszkas gyvenimas, teip lygiai žus ir Maskolijos despotai, susipratus visiems prispaustiems, įvyks laisvė ir lygybė, tarpe visų, o sykiu ir lietuvių. — Knygutė verta kiekvienam perskaityti.

Susirinkimai.

Susiv. L. A. 2 kuopa isz Forest City, Pa., pasibaigus straikui, savo mėnesinius susirinkimus vėl laikys kiekvieną pirmąjį nedėldienį 7 valandą vakare, svetainėje P. J. Szulskio, ant R. R. str. Dėlto visi sąnariai teiksītės susirinkti 7 dieną gruodzio (nedėlioje), nes yra svarbių reikalų apsvarstymui. Norintieji prisiraszyti teiksīs teipogi ateiti.

Komitetas.

Susiv. L. A. 23 kuopa laikys susirinkimą nedėlioje, 7 d. gruodzio, 3 val. po pietų, Schmidt'o salėje 118 N. Main str., Shenandoah, Pa., ant kurio teiksīs susirinkti visi sąnariai, nes bus apkalbami svarbus reikalai, ir lygiai yra užkviecziami visi norinti prisiraszyti prie S. L. A.

Sekr. A. J. Jurevyczius.

Socialistas ministeriu.

Prancuzijoje prie ministerių pirmsėdžio Waldeck-Rousseau (Ruso), buvo vaisbos (pirklystės) ir pramonės ministeriu socialistas Millerand, kuris atsiskakė nuo to urėdo, tapus ministerių pirmsėdžiu Combes'ui. Dauguma visokių prieszų pramano visokius nebutus niekus ant socialistų, ir dėlto czionais parodome, kad socialistai užimdami augsztesnius urėdus, padaro žmonėms, ypatingai darbininkams, tiesą ir naudą, kurių negalima iszmaldauti nuo kitų ministerių, nepildanczių įstatymų.

Millerand'ns buvo ministriu tik tris metus ir savo rankose turėjo vadžias darbo ir kapitalo, arba socialiszkos politikos. Sztai Millerand'o darbai:

1. Prancuzijoj jau nuo 1848 m., nuo valdymo L. Blanco, buvo įstatymas sutrumpinantis visų darbininkų darbą Paryžiuje ant 10, o kitur visur ant 12 valandų, bet nieks to nepildė. Millerandas su dideliu prieszinimusi isz szalies senato, įvedė įstatymą dėl visų darbininkų, kad visokiuose fabrikuose, kur dirba vyrai, moters ir vaikai, darbo laikas būtų 11 val. iki 1902 m., iki 1903 m. 10 val. ir pusę, o nuo 1904 m. — tik 10 valandų.

2. Millerandas įvedė tiesas darbo kolonijose; ilgį dienos darbo, nakties ir vaikų; apsergėjimą darbininkų nelaiminguose atsitikimuose.

3. Ant žmanymo p. Baudin, socialiszko radikalo, Millerando draugo, parlamentas sutrumpino ir užtvirtino darbo laiką kasyklėse isz syk ant 9 val., paskui 8 val. ir pusės iki 1905 m., paskui tik po 8 val. su įsileidimu ir iszskėlimu isz kasyklų. — Senatas szito įstatymo dar neuztvirtino.

4. Baudin įstatymu sutrumpino darbo laiką ir paskyrė atsilsio laiką pagal reikalą visokiuose darbuose geležinkelių

darbininkų, kur darbininkams per ilgai ir per sunkiai dirbant, nusilpus, atsitikdavo visokios nelaimės.

5. Millerandas užgynė visiems valdininkams atiduoti kontraktus bent kokių vieszų darbų kontraktieriams antrų rankų, kurie visados mazina darbininko algą ir ilgina darbo laiką, ir kad kontraktuose būtų įrašyta darbininkų įstatai ir iszpildomi.

6. Darbavietėse nuo M. prigulincziuose, kaip tai markių dirbtuvėse, krautuvėse ir dirbtuvėse visokių pataisymų valdžios paczto, telegrafo, telefono ir t.t. Millerandas įvedė 8 val. darbo laiką be sumažinimo algos, Paryžiuje, o 11 val. daugiausiai, visoje szalyje; iszplatino ir padaugino darbininkų atsilsį nedėldieniais, paskyrė mažiausią algą nuo 5 frankų ant dienos. Gromatnesziams pakėlė algas, palengvino desciplina, padidino skaitlių laisvų dienų, nedėldieniais greičiaus uzdarydavo pacztą.

7. Visokių pabriku perdetiniam aplinkraszcziu paliepe užlaikyti artymus ryszius su darbininkiszkom organizacijoms, priimti visokius pasiguodimus nuo darbininkų be pasiraszymo vardo dėlei baimės, suteikti žinias darbininkų organizacijoms apie perziurėjimus pabriku ir pelno. Į centraliszką perziurėjimo komisiją, pakviesta keliolika darbininkų, daleista tapo jiems iszdavus egzamina užimti prižiurėtojų vietą iki inspektoriui. Abelnai laike Millerando urėdavimo priežiura tapo labiaus iszpildoma. Ypatingu aplinkraszcziu iszpeikė policiją už nepildymą įstatymų ant gatvių, užginanczių vaikams ir nepilnamecziams vezimą ir neszimą sunkybių, pereinanczių jų spēkas.

8. Sutvėrė komisiją prieziuros sveikatos pabrikuose, kuri iszleido patarmes, ypatingai dėl nodingų darbų, kad dar-

bininkai nesilptų, netrumpintų savo gyvenimo.

9. Pertaisė „augsztają darbō rodą“ prie ministerijos vaisbos ir pramonės, kurios užduoczia yra tyrinėti darbininkų sanlygas ir apdirbti užmanymus pagal įstatymus. Iki tol tokia roda susidėjo isz paczių valdininkų, tai paskirtų nuo ministerio, arba iszrinktų nuo parlamento. Millerandas pertaisė ją tuomi budu, kad du treczdaliu darbo rodos sąnarių renkami paczių pabrikančių ir darbininkiszku organizacijų per pusę. Millerandas skyrė tris, isz tų du socialistus. Teip pertaisyta darbo roda dirba gyviaus ir pasekmingiaus, negu pirma. Vieni kitus prižiurėdami atrado iszgastingus paveikslus, kas pasiekė net parlamentą.

10. Apart abelnos darbo rodos, Millerandas paskyrė tokias ir distriktuose, kurių užduoczia yra tyrinėti vietines sanlygas ir praneszti apie jas atskaitas, užraszti mažiausias algas kiekvienoje darbo szakoje. Sąnariai tokių rodų susideda isz darbdavių ir organizuotų darbininkų per pusę.

Pagal Millerandō pleną tokia darbo roda vėliaus būtų užėmusi svarbesnį darbą. Jis iszdirbo projektą tiesoms paszaliniui bedarbės ir neatbutiną įvedimą taikos sudo tarpe darbdavių ir darbininkų. Pagal tą projektą pirm kiekvienos bedarbės (straiko) būtų turėję atsilikti visatini balsavimai organizuotų darbininkų vienos ar kitos dirbtuvės, ir jeigu dauguma balsų būtų, kad straikuoti, tai arcziausia darbo roda perkrato tą reikalą ir iszduoda nusprendimą, ant kurio tur sutikti abi pusės: darbdaviai ir darbininkai. Toks nusprendimas turi spēką ant pusės metų. Laike darbininkų nutarimo straikuoti, darbdaviai negal nė vieno pavaryti, visi dirba toliaus. Toks įstatymas būtų įvykęs visose

valdžios dirbtuvėse ir ten, kur būtų buvęs gautas nuo valdžios daleidimas, kaipo vedimas geležinkelių, pradėjimas naujų kasyklių ir tt. Privatiszkiems darbdaviams buvo palikta: sekti paskui valdžios įstatymus, arba užsidaryti savo dirbtuves isztikus straikui. — Szitas projektas tapo vienog palaidotu.

11. Millerandas iszleido aplinkrasztį, raginantį darbdavius mokėti atlyginimus suzeisitiems darbininkams be nutraukimo nuo algos.

12. Teip gi pertaisymo paczios ministerijos vaisboje ir pramonėje per sutvėrimą skirtos komisijos darbo. — Tai darbai ministerio socialisto.

Bet Millerandas nėra liuosu ir nuo užmetinėjimų. Jām nevertėjo pritarti paskolei ant misijų į Kinų szalį, nereikėjo tursytis priesz carą, tam atvykus į Prancuziją, ir kada pirmo Millerandas neturėjo gana žodžių papeikimui milicijos už szaudymą straikierių, du sykiu szaudant straikierius nutylėjo, nusidavė nieko nežinancziu.

Argentinoje nebuvo darbininkų susivienyjimo. Dabar ten nuvykus europiecziams ir suorganizavus unijas, tiejie pakėlė straiką reikalaudami pakėlimo algų. Valdžia gelbedama kapitalistus iszleidusi įstatymą, pagal kurį kitų szalių organizatoriai tapę iszvaromi isz Argentinos. Buenos Aires ir Santa Fe provincijose tapo apszauktos kariszkos tiesos.

Kanados kapitalistai užmanė nutiesti kitą naują liniją geležinkelio nuo sziaurinio Atlantiko iki Tykojo didmario, 3000 mylių ilgio, kas kasztuos apie \$100,000,000. Darbas busęs pradėtas, kaip Kanados parlamentas suteiks kapitalistams reikalaujamas privilegijas — bene žemės po kokį 100 mylių abiszalei geležinkelio.

Nuskintas ziedas.

Parašė *Bijunas.*

Dievas savo apveisda išgelbės nuo ligos, bet ar geria ar ne tuos vaistus, vis blogyn eina. Tuos vaistus sunaudojęs vėl eina pas tą patį aptiekorių, kuris giria, buk jau daug geresnis, tik dar, girdi, reikia kitokių vaistų, brangesnių, nuo kurių gal ir visiškai išgyti. Žmogelis vėl moka pinigus, vėl ima visokių sručių ir nuodų ir vėl geria, kol nuvažiuoja pas Abraomą. Tada aptiekoriui lieka pinigai, ašaroms aplaistyti ir per nevalią išlupti; jis sav, usus išputės, didelį pilvą atkišęs, gardžiai juokiasi iš paikų žmonelių.

VI.

Ant vieškelio, ties Meirukų krumais, susitiko Storunas su savo gerai pažįstamu Džiurių Jonu, su kuriuo susiėjęs ilgai kalbėjo. Džiurių Jonas važiuavo iš girios, pilną vežimą medžių prisikrovęs triobai statyti. Tas linksmai džiaugėsi savo turtu ir kaip iš pieno plaukusiu sunum.

O Storunas važiuavo į Atgalbudį pas tą pagirtą aptiekorių.

— „Oi, Joneli mano mielas, kiek tai aš vargų nukenčiau dėl tos mano vienturtės dukrelės! Nuo mano namų iki Atgalbudžio kelias ašaromis aplaistytas. O ta Atgalbudžio aptieka, kaip maišas, man o pinigais prikimšta, ir vis nėra nieko gero, o pinigai kaip vanduo bėga.

— Na, o ką tas aptiekorius sako?

— Ką jisai! Jisai vis ramina, vis sako, kad bus geriausias, ir liepia vis už brangiaus vaistų imti. O kaip mes žiurim, kasdien blogyn eina; jau visai pasibaigus, ant tos skaudamos kojelės vos ne vos pristoją.

— E, brolau! esi, rodos išmintingas žmogus, o kam tu teip kankini savo kudikį? Ką čia pas tokius prigavikus eiti, reikėjo eit iš syk pas tikrą daktarą, kuris daktarišką mokslą išėjęs. Ir dabar, kad neisi, nieko nedarysi, tai savo dukrelę į kapus nuvarysi.

Storunas buvo graudžiai apsiverkęs, tik nebuvo laiko ilgai verkti: reikėjo važiuoti į Atgalbudį pas aptiekorių. Vargšas Storunas ašaras su ranka nubraukė, atsisveikino su savo draugu ir važiuavo toliaus.

Nuvažiavęs pas aptiekorių dideliai nusi-skundė Storunas, o aptiekorius kaip įmanydamas, raminc: „ką, žmogeli, tu nežiurėk ką nieko negelbsti; toks kriaučius pas manę jau nuo seniai eina ir ima vaistus; jam tie vaistai teip jau nieko negelbsti, bet tie vaistai yra geri, ir pats kriaučius sako, kad ir paskutinius marškinius parduosias, o vis tuos vaistus pirkšias”.

Storunas, paėmęs sidabru atsvertus vaistus, eidams važiuoti namon, mislyjo sav, kad jau paskutinį sykį lanko tą klastorių.

VII.

Grazi saulėta nedėlios diena. Varpai skambina, šaukdami žmones į bažnyčią. Visas Se-miestis sujudo eiti link bažnyčios. Tik Storunai su mieliausia savo dukrele buvo pas pavieto gydytoją, kuris koją apžiūrėjo, gumbą apčiupinėjo; paskui, paėmęs tokią daktarišką ylą, durė be mielaširdystės, kad net iki kaului atsi-

mušė; pumpavo, krapštė ir nieko neiškrapštė. Ant galo, pasibaigė visas darbas be jokios naudos, tik tiek, kad nustojo iš visos gerklės rėkus. Už tą darbą pavieto gydytojas pareikalavo užmokėti penkis rublius o užmokėjus, pasakė, kad jis neapsiims išgydyti. Kur norit, girdi, galit eiti, tik pas jį daugiau neateikit.

Kas-žin kas vėl pasakė, kad Bykartuos esąs labai išmintingas tikras gydytojas. Na, reik važiuoti pas tą: žmogus skęsdamas ir už peilio griebiasi. Nuvažiuavo.

— „Ei, mano mieli! blogai su jūsų koja; ar nebuvo pas daktarą?

— Buvom Se-miestyje pas pavietinį, bet jis neapsiima gydyti.

— Tai mano mieli, jau nė aš negaliu apsiimt gydyt, nes jau po laiko. Nuo smerties dar galite išgelbėti ir ant to turite septynias dienas: važiuokite į Karaliaučių, nuims sulyg kelio koją, tada liks gyva ir sulauks senatvės.

Kad kas būtų Storunams su kuolu per galvą davęs, nebūtų teip skaudėję; nuo tų žodžių apalpo ir po valandos atsigavę išvažiuo namon.

VIII.

— Antaninuke, mieliausia dukrele! tu dangaus žvaigždėle, tu rojaus kvietkele! važiuok į Karaliaučių; tegul nors tavę gyvą matysiu, o kad nevažiuosi — numirsi, tada aš ašarose sutirpsiu.

— Ai, motinėle mano mieliausia! tegu stojasi valia Dievo: kad aš negalėsiu vaikščioti, kaip visi žmonės, tai nenoriu nė ant sviesto gyventi! Tegu numirsiu, vis reik sykį mirti — ar pirmiaus ar paskiaus; o numirus gal daug gerenį gyvenimą turėsiu.

Vos tik spėjo tos užsakytos septynios dienos, ir teisybė: dvasia paliko kuną....

Kiek buvo verksmo! kiek nuliudimo! koks krutinės suardymas ir širdies draskymas — baisu ir pamislyt. Paguldė ant lentos, viduryj stubos, apkrovė kvietkais, priėjo daug giminių ir pažįstamų, kurie žiurėdami negalėjo išsilaikyti nuo ašarų. Pašarvota velionė išrodė, kaip kvietkelė, neseniai paskinta.

Varpai bažnyčios bokštuose, rodos, žodžiais sakė: „dušelę į dangų, dušelę į dangų, dušelę į dangų!” Baltas vėliavas nešė ir tarp pulko žmonių dailų liudnai aprėdytą grabą nešė. Nunešė ant kapinyno; po baltu beržu buvo gili duobė iškasta, į tą duobę įleido grabą. Kunigas pasakė labai raudingą pamokslą; paskui žemėmis užbarstė....

Ir liko tik kruva žemių, kurios liudyja, kad čia neseniai gyvenęs žmogus guli. Ant beržo šakelės lakštingala, saldžiai čiutbėdama, širdį ramina, o kvietkos ant kapo susodintos, ženklina jos jaunystę ir skaistybę....

(Užbaiga.)

Aukos kankintiniams.

Isz So. Bethlehem, Pa.:

J. Stankus	25
Pr. Bieruksztis	25
Pr. Martiszius	25
Pr. Kiszcionis	25
Pr. Liezkunas	50
Pr. Masulevyczia	50

Pagal 46n., „V.” buvo \$28,62

Viso \$30,62

kas tapo nusiūsta kankintinių komiteto kasieriui, p. A. Olszewskiui.

Meldimas isz kalėjimo.

Pottsville's kalėjime yra apstus burys lietuvių. Už ką į kalėjimą patenka, nereikia aiskinti. Pirm atsilankymo į kalėjimą, skaitymas laikraszczių ir knygų buvo laikomas už nusidėjimą, kad neiszvestų isz kelio. Dabar vienog pasirodė, kad tas neteisybė, kad nusidėjėliais ir paklydėliais yra vien nieko neskaitantiejie. Kalėjime atsirado noras skaityti ir nors ateina veik visi lietuviszki laikraszcziai, tai skaitymo yra toli permažai. Vieną ar kitą laikrasztį perskaityti neilgai trunka. Dėlto meldžiu tautiecių, kurie turite kokią atliekamą, perskaitytą, knygutę, teip gi T. M. D., idant malonėtumėte, mums kaliniams, paaukauti. Turint ganėtinai laiko, mes galime dabar perskaityti visus lietuviszkus rasztus, kas be naudos nepasiliks. Skaitymų trokszta visi, bet negal gauti. Dėlto, kas malonėtų ant mūsų susimilti, teiksis knygeles siųsti ant szito adreso:

Joseph Suchinsky,
Schuylkill Co. Prison
Pottsville, Pa.

Pranas Szupienis, isz nelaimingo atsitikimo prazudęs koją, dabar įsitaisė barsdų skutinyčią (Barber Shop). Lietuviai neužmirszkite reikalui esant ateiti pas savo tautietį.

P. Szupienis,
16 S. Baltimore str.
Wilkes-Barre, Pa.

Isz visur.

Ekaterinburge tapo apsu- dytas ant 3 metų į pataisos ka- lėjimą to paties kalėjimo vir- szininkas Foss, už „paėmimą“ viso isztekliaus, kokį gaudavo užlaikymui ir pataisai kalinių. Foss'as kalinius mokino ir tai- sė pagal įstatymus XV ir XVI szimtmeczio — inkvizicija.

Maskolijos vidurinių reika- lų ministeris užmanė padaryti žydams mielaszirdystę, jog jie galės su daleidimu gubernato- rių bent kur nusipirkti 30 deszimtinių (60 margų) žemės. Norinti pirktis 50 deszimtinių, turės gauti daleidimą nuo mi- nisterio paties. Gubernato- riams už tokius daleidimus bus geras pasipelnymas.

Rumunijoj valdžia iszleido įstatymą, pagal kurį jokis žy- das negal buti advokatu. Vie- nog, Rumunijoj dauguma ad- vokatų yra žydai, ir tuosius dabar paszalinus atsiras stoka advokatų iki prisimokins jau- niejie rumunai.

Marsilijoj, Prancuzijoje, su- užstraikavo dokų darbininkai, reikalaudami didesnių algų. Devyni garlaiviai turinti isz- plaukti, liko neiszkrauti ir tu- rėjo likti ant vietos.

Vokiečiai užsimanė patirti ar vaikai iki 11 metų geria- daug degtinės. Vieno apskri- czio isztyrė 7,338 vaikus, tu- rinczius 9-11 metų, isz kurių atsirado vos 200 negėrusių dar- degtinės; 800 gerianczių kas- diena; 200 visados iszsigerian- czių po sznapsą pirm ėjimo į mokyklą; o 950 arba asztunta- dalis vaikų isz virsz minėto skaitliaus bent kartą buvo jau pasigėrę savo gyvenime. Vai- kai gerentiejie degtinę sun- kiaus mokinasi, o kurių tėvai girtuokliai, tie esti visai atbu- kusio proto ir palinkę ant niek- darysczių.

Londone, tulas Barmarsh susirado sav meisterį, kuris už 40 svarų sterlingų tikrų pini- gų, padarė 40,000 svarų netik- rų banknotų ant Bank of En- gland. Barmarsh su tais netik- rais pinigais atvyko į Ameriką ir ezion juos iszleido kaip gė- rus. Kada tie banknotai sugri- žo į Londoną, tapo iszrasti už netikrus ir 1000 svarų pasky- rė tam, kuris iszduos tą meis- terį ir platintoją. Tulas Shmit prisipažino padaręs, bet nepla- tinęs, ir vietoje 1000 svarų at- lyginimo tapo į kalėjimą nu- gabentas.

Miręsis kanuolių karalius Krupp buvo įtaisęs savo dar- bininkams senatvės paszelpą, dėlko visi darbininkai turėjo mokėti po pustreczio nuoszim- czio isz savo pelnytos algos per 20 metų. Bet darbininkui atsi- traukus ar jį atstaczius, kokių budavo per metus apie 8,000, visi įmokėti pinigai likdavo Krupp'ui, maž-daug nuo kiek- vieno 1000 markių. Tokiu bu- du tas kanuolių karalius susi- plėszė sav turtą nuo 600,000, 000 markių.

Neapolyje (Italijoj), vienas kunigas norėdams įbanginti klausytojus su pragaro kan- cziomis, sakykloje paslėpė vie- ną vyrą, kur pamokslininkui bepasakojant apie pragarą, ta- sai pradėjo baubti, kviukti ir stenėti lyg prakeiktiejie pra- gare. Klausytojai tai iszgirdę pradėjo isz bažnyczios bėgti, kur susigrudime tapo sužeista daug žmonių. Policija persėr- gėjo pamokslakį, jeigu jis dar kartą mėgintų apie pragarą sakyti pamokslą, tai įkiszenti į kalėjimą.

Od-soje muzėjaus sargas už- degė muzėjų o paskui pats pa- sikorė. Muzėjuj buvo daug brangių daigtų, kurie žuvo lie- pnosose.

Airijoj landlordai pasodino

į kalėjimą 30 airiszkių urėdi- niukų ir pasiuntinių į Parla- mentą už kalbas ir rasztus, kur buvo nupeikta savvalė lordų ir nurodytas žmonių vargas. Susirinkimai tapo airiams vi- sur užginti. O pasakojama, kad po Anglijos valdžia yra laisvė!

Romoje popiezius priėmė Maskolijos pasiuntinį, did-ku- nigaiksztį Sergijų, kuris po- pi žiui praneszė, kad caras ap- silankydams Romoje, ketina aplankyti ir popižių Vatikane. Popiezius isz tokios žinios la- bai nusidžiaugė, kad galėsęs pamatyti carą.

Vokietijos valdžia iszvarė, su užgynimu bent kada atsi- lankyti į Vokietiją, maskolisz- ką kompozitorių Berusteina, kuris sukriticavojo keizerio sudėtą kompaziciją „Aegirui“, kurią visi vokiečiai grajija ir dainuoja. Bernsteinui nevale buti laisvuose miestuose, nė provincijose suvienytos Vo- kietijos.

Berlyno valdžia pakėlė mo- kesczius stytikarių kondukto- riams už tai, kad jie nuo tulų keleivių gauna 5 fenigius „ant ezėringės“ ir surenka daug pi- nigų, ir dėlto gali mokėti dau- giaus mokesczių ant kanuolių. Konduktoriai tam prieszinasi, nes gaudami vos 80 markių (\$20) ant mėnesio vos iszminta.

Didelis susirinkimas!

Visuomeniszkas susirinki- mas lietuvių, lenkų ir slovakių, pėtnyczijoje 5 dieną gruodžio 1902 m., 7 valandą vakare, sa- lėje Skating Riuk. Kalbėtojai bus isz kitų miestų.

Maloniai užkviecziam lietu- vius, lenkus ir slavokus, po- draugiai ir moteris.

Komitetas.

Pajieszkėjimai.

Pajieszkau savo pusbrolių, Jono ir Pijuszo, Mertinkaiczų,

isz Suvalkų gub., Vilkaviszchio pavieto, Bartininkų valsecziaus, Karpiejų kaimo. Meldziu at- siszaukti ant adreso:

Jonas Mertinkaitis
1824 N. Collington Ave.
Baltimore, Md.

Pajieszkau Adomo Kedžio isz Pauziszkių kaimo, Jieva- ravo valsecziaus, Marijampolės pavieto, Suvalkų gubernijos. Mokinosi Senapilės gimnazi- joj, ir 14 ar 15 metų bus, kaip atkeliavo Amerikon. Kas isz tautieczių apie jį žinotų, arba jis pats, teiksis atsiszaukti ant szio adreso:

V. J. Dabulevyczius,
74 W. 19 str.
Chicago, Ill.

Reikalaujamas yra geras kriauczius, mokantis siuti vy- riszkus rubus. Atsiszaukti pas:
A. M. Tumas,
235 E. Main str.
New Britain, Conn.

Naujos knygos.

Ozkabalių Dainos, Surinko Dr. J. Basanaviczius. Dviejos knygos, kiekviena - 75c.
Lietuviszkos pasakos apie sutveimą pasaulės, Dievą, velnią, aitvarus, kaukus nyksztikus, raganos, vil- kalokus, deives. milzinius, smakus ir t. t. surinko Dr. J. Basanavi- czius. - - - 1.50
Viena d'ena be melo - 25c.
Vanagai ir toksai sapnas - 5c.
Izdų salą - 1.00
Darbininkų Balsas No. 5 - 15c.
Lietuviszka krestomatija - 50c.
Gegužinė szventė Lietuvoje 1902 5c.
Palangos Juzė - 25c.
Svieta pabaiga - 10c.
Lietuviszkos kalbos gramatika 40c.
Lietuviai Amerikoje - 1.00
Kaip sutaisytas žmogaus kunas 30c.
Vienas isz mūsų tur apsivesti 10c.
Velnias spąstuose - 10c.
Gyvenimo vaizdeliai - 15c.
Krilovo pasakos - 35c.
Graži dainų knygele - 15c.
Spėka ir Medega - 1.50
Kur mūsų iszganymas - 25c.

Didele krautuve IR KARZIAMA

Kas nori gero tavo gauti ir ska- ckaus gėrymo ragaut, tegul atsilanko pas Joną Žukaucką
Plymouth, Pa.

Kur mūsų išganymas?

Kas geidžia pažinti savo tautos reikalus — teperskaito šią knygą (118 pus.); kasztuoja 25 centus.

Adomas Mickevyczia.

Nauja knygutė su Mickevyczios paveikslu (40 pusl. skaitymo). Mickevyczia buvo didis poetas ir apgynėjas prispaustųjų žmonių ir tautų. Pažinti jo gyvenimą, darbus ir rasztus — pridera kiekvienam lietuviui. Kasztuoja 15 centų.

Lietuviszka karczema

B. Ramanauckol

938 S. 2-nd st.

Philadelphia, Pa.

Užlaikau geriausius gerimus szemia mieste todėl vientaueziai ne pamirszkit atsilankyti o visados busitė užganėdinti.

TURTAS SALIUNINKAMS

Isz Havana ir Sumatra tabako, „mild“ ir „medium“, kvepentį, puikiai ruskosi. Pirkite nuo saviszku. Ant pateikalvimo mes siuncziamė į visus Amerikos miestus savo kasztais.

Adresas:

NAUJOKAS CIGAR CO.

334 E. 55-th st. New York, N. Y.

Su Uaijos lebelių lietuvių darbo.

M. SCHEINFELD,

pirmo skyriaus pardavėjas CIGARŲ, PAPIROSO ir TABAKO,

Pypkių, Briezukų ir loszimui Kortų. Galiu susikalbėt lietuviszkai, lenkiszka ir rusiszka. Paėinu isz Kelmės miesto

S. W. Cor. 16 ir Ridge Ave.,
i: 816 South str.

PHILADELPHIA, PA.

Žmijecznik'as.

Jeigu nori, idant aplaikitumei vertę tavo piningų ir palengvinimą ant Romatizmo,

Skausma Galvos,
Skausma strėnu,
Skausmą kaulų,
Skausmą sprando,
Ir Traukulio

Tai nuėkie in sztorą, pas savo tautietį ir pareika lauk ZMIJEC NIKO kuris yra padirbtas aptiekoje dėdės Groblevskio Plymouth'e, Pa. Palengvins tau kožname karte.

Jeigu sergi ant:

Vidurių, Kepenų, arba Kraujo.

Gerš EGIUTERRO No 1. prigelbės kožname karte. Dnodu paranką iszgydymo drugo, priepuolio ir gripo.

JAIGU NORI GAUTIE TIKROS TRAJANKOS

Tai praszykie tosios ką Aptiekorius Groblevskis sudaro. Yra tai sudirbta isz visokų augalų ir szaknių isz devynerių dalykų sudėtos isz 27, (kaip tai sako syk po 27) ant svieto geresnės Trajankos nesiranda.

Aptiekorius Dėdė Groblevskis jau dėl kožno žinomas, yra vienas garsingiausių Aptiekorium tarp mūsų tantos ezional Amerikoje. Telpo-gi yra dėl kožno žinoma, jog vienas g ras aptiekorius žino ir ženkliina dangian kaip 10 daktarų, nežine pagalboj susirgusios žmonijos. Dėlto-gi jeigu kada jus Dievas teiktusi delipetėt kokia liga, tai tuojaus nusiduokite ani rodos pas jįji.

Adresas:

ALBERT G. GROBLEWSKI

111 Main st. arba Box 1109

PLYMOUTH, PA.

Sergekis

rudeninio perszalimo ir kcsulio.

Jei tēmysi gerai, tai persiliudys kad yra geriausias pagalbe tojas.

Severos Balsamas del Plauczio.

Yra užtikrintas veistas nuo kosulio perszalimo ir plauczių sustiprinimo. Permaino nusiminimą ir užsidegimą ir sustiprina organizmą. Prekė 25 ir 50c.

Severos Aliejus St. Gotard:

greitai ir lengvai vietinė pagalba nuo visokių skaudėjimų. Prekė 50c.

W. F. SEVERA.

MANUFACTURING PHARMACIST. CEDAR RAPIDS, IOWA. Severos gydūlės yra gaunamos pas A. Groblevskį, 111 Main str. Plymouth, Pa.

SERGANTIEMS

Garantuojame pilna iszgydyma.

Pasekmingiausiai gydau visokias pasleptas ir pavirszines ligas, kaip antai ligas szirdies, plauczių, inkstu, pilvo, galvos skaudėjimus, silpna atminti, dvasiszka nusilpima, lytiszkas silpnybes, szleivuma, sutinima, vezį, blykszle pas moteris, kranjavima ir tt., nervu ligas, podagra, reumatizma dusinima, paralyziu ir tt. Praszaliniu gumba, gydau gimdymo ligas, visokių sutinimus etc. Nerviszkas ligas gydau su pagalba geriausių elektriszku prietaisu.

Lytiszku daliu ligas

iszgydau per keleta dienu kraujo užnuodyjimus, odos ligas, semens begima, žaizdas gerklej ir burnoj, nosyj, akyse ir ausyse, netekima vyriškumo, lytziu nusilpnejiama ir tt. gydau kuopasekmingiausiai ir sverantuoju Pilna iszgydyma. Chroniszkos ligos yra mano specialiszku. Gyvsidabrio nevertuju. Nuodugnus iszgzaminavimas ligoonio ir jo iszgydymas— tai yra mano prideryste.

DR. LANDES

Szpitolinis specialistas.

134 E. 24-ta ul., kamps Lexington ave., NEW YORK.

Valandos: nuo 9 ryto iki 8 vakare, Nedelioms nuo 8 ryto iki 4 po pietu.

Negalinti asabiszkai atsilankyti, gali parazyti laiszka; butina! reikalaujame paciento insitikejimo.

Szneku visokiose kalbose. Turiu praktika Lebanon Bellevue Post Graduate University Hospital. Direktorius Mediciniszko Instituto.

Perskaityk szita!

Kas prišius 25c. markėmis gaus tuziną graziu gromotoms popieru su kopertais ir dovanu l'etuviszka knygele vertės 25c. iszsimokinimui mesti kortas. Popieris su grazioms kvietkoms, paveikslais ir graziais apskaitymais. Adresuokite:

K. MISIUNAS.

Box 551.

Pittsburg, Pa.

Kalėdu Pavineziavonės.

Paikiausiu popierų gromatas rasyti; naujos spaudos, tuzinas 25c. Pavinezevonių kortos yra labai gražios, 6 gatunkų, uz 6 kortas 50c. Rankspaudis su tavo wardu pravarde 25c.

Kalendorius 1903 m. su paveikslu D. L. K. Vytauto, ir D. K. Gedmino 15c.

W. J. Petkon,

Box 399

Brockton, Mass.

Star Drug Store.

Dooley and Co.

Mes laikome visokius daiktus kokie yra laikomi pirmos klisas aptiekoje. Vaistus, chemiszkus daiktus, kvepentį muilą, szukas (sponges) ir kitokius prie prausimo daiktus dideliame pasirinkime. Ypatingai sutaisome visokių daktarų receptus atsakancziausei.

kampas Main & Eno str.

PLYMOUTH, PA.

M. ROSENBAUM

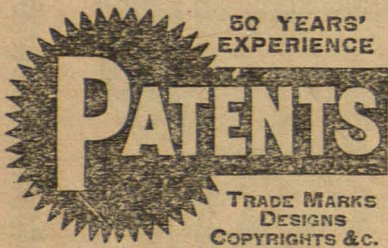
Geriause dėl Lietuvių Agentura ant visos

Philadelphios.

Pardūdame LAIVAKORTES ir TIKIETUS GELŽKELIU į visas dalis svieto, ir ant visokių linijų. Turim susineszimus kiekvienoj' dalyje svieto ir siuncziam piningus greitai ir pigei.

Susisznekam visokiose kalbose. Pinigus priimam ban kon ir iszmainom. Visame dūdam prieteliszką rodą.

Mūsų Offisas 609 South Third str. PHILADELPHIA, PA.

Anyone sending a sketch and description may quickly ascertain our opinion free whether an invention is probably patentable. Communications strictly confidential. Handbook on Patents sent free. Oldest agency for securing patents. Patents taken through Munn & Co. receive special notice, without charge, in the

Scientific American.

A handsomely illustrated weekly. Largest circulation of any scientific journal. Terms, \$5 a year; four months, \$1. Sold by all newsdealers. MUNN & Co. 361 Broadway, New York. Branch Office, 625 F St., Washington, D. C.

HOTELIS

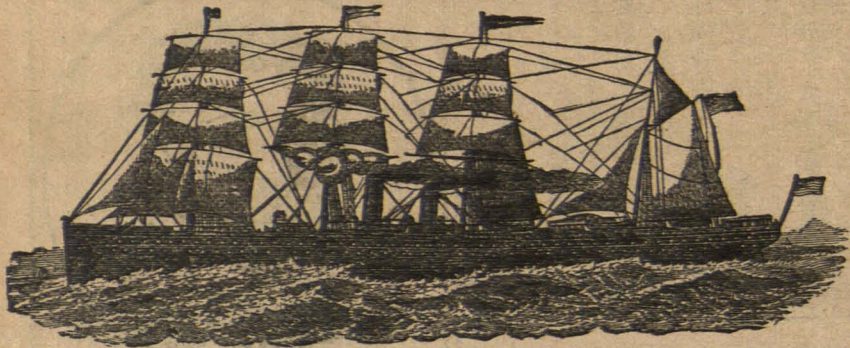
K. Strzeleckio,

276 E. Main str. Plymouth, Pa.

Užlaiko visokios degtinės, vyno skanaus alucezio, puikiai kvepiaucezių Cigarų, ir reikale suteikia draugiszką rodą. Jeigu nori linksmi laiką praleist ir iszgirist skambinant ant fortepijano puikias melodijas, tai tik užėik

pas K. Strzelecki.

Gerbtini Tautiečiai!

Turiu už garbę pranešti visiems lietuviams, jog apsiėmiau agentyste an labiaigerų linijų. Taigi parduodu Laivakortes ir siuncziu pinigus į visas dalis svieto. Užtikrinu jog su, nuo manęs pirktoms laivakortėms pervaziuosit didmarį per 8—9 dienas. Nusiuncziu pinigus į Lietuvą ir į kitus krasztus pasiulės, labai greitai.

Prie to apsaugoju naminius rakandus (furniture) nuo ugnies (fire—insurance). Turiu labai czystą ir puikią užeigą dėl svetelių, užlaikau vyną alų, degtinę ir kitokius gėrymus, kurie žinau patiks dėl lietuvių ir ne prabaszozius nepaniekytų. Su guodone Kazimieras Baltrukonis.

Adrisuokit sziteip: **CHAS V. BOLTH,**
683 North Rivers Side str. WATERBURY, CONN

PERSKAITĖS ATMINK!

KAZUNO TRAJANKA privalo rasti kiekvienoj lietuviszkoj szejmynoj dėl greito pareikalavimo laike ligos. **KAZUNO TRAJANKA** yra sudėta dabar popieriniam baksukije geltono kolerio ir pirkdami nuo sztorininkų visados reikalaukit Kazuno Trajankos. Jeigu negalit gaut pas savo sztorininka mano Trajankos, tai prisiusk money order ant 55 ct. o bus prisiusta per paczta į trumpa laika.

Kam sirgti Gumbu, skaudėjimu po krutine
arba panaziams ligoms, kada Kazuno Gumbo—Kura netik ka apmalszius liga, bet ir praszalins į trumpa laika. Kasztuoja \$1 00, su prisiuntimu per paczta \$1.25 ir bus greit prisiusta. *Gumbo—Kura* susideda isz dviejų preparatų bokutės vaistų ir tableis Gumbo—Kura No 1. tai yra labai geri vaistai moterims po palagu, nes skaudėjima greit apstabdo, su prisiuntimu per paczta kasztuoja tik 75 ct.

Luke's Rheumatic Cure.

Szitas preparatas yra isz bandytas ir daug žmonių yra iszsigydę isz ilgios sirgimo Reumatizmu. Užtikrinu, kad szitas preparatas praszalins Reumatizmą vartojant per atsakantį laiką, jeigu bus vartojama sykiu su *Expeller Linimentu* praszalins minėtas ligas. Priišk Money Order ant 1.50, o bus prisiusta į trumpa laika per paczta. Adresuok:

L. M. KAZUNAS, aptiekorius.
107 S. Main str. SHENANDOAH, PA.

ADRESAI

Susivienijimo L. A. virsz.

Prez. — M. Valentinavyczia,
1917 N. Main str., Scranton, Pa.
Vice-prez. — J. Tareila,
677 N. Riverside, Waterbury, Conn.
Sekretorius — T. Astramskas,
1229 S. 2nd. st. Philadelphia, Pa.
Kasierius — T. Pauksztis,
123 N. Main str., Pittston, Pa.

J. Kazakevyczia,
1150 Wyoming Ave.
Pittston, Pa.
Kasos globėjai { K. Unika, 943 S 2nd. str.
Philadelphia, Pa.

Užveisdėtoju knygyno—V. Daukszys,
1224 S. Hancock st. Philadelphia, Pa.

AGENTAS

asakuravojimo NAMŲ ir visokių DAIGTŲ nū ugnies

Geo. WILLIAM, agentas.
Main str. Plymouth, Pa.

Lietuviu užeiga, pas S. Arbaczaucką,

1351 S. 2 str., Philadelphia, Pa

Geriausia lietuviams užeiga isz viso miesto. Prilaikan visokius gėrymus, kaip tai: Alų, Arielką ir Vyną. Podraugei laikau užkandzius ant stalo per visą dieną. Telpgi parduodu laivakortes ant geriansių laivų ir už pigiausia prekę Siuncziu pinigus į visas svieto dalis Lietuvis, atkeliavę isz kitų miestų, ras pas manę szirdingą primą.

Lietuviu užeiga.

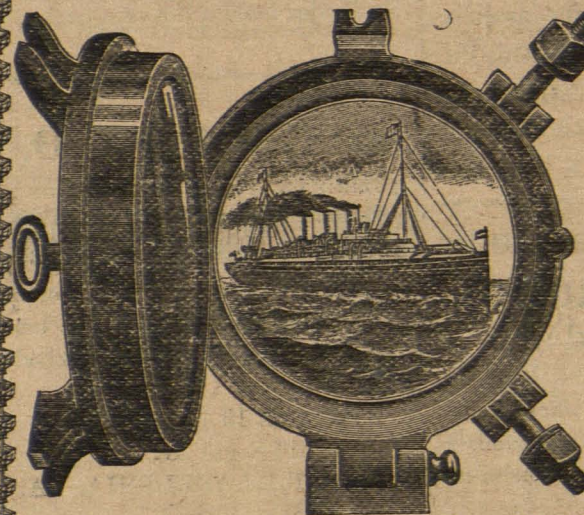
Geriause užeiga dėl lietuvių isz viso miesto. Prilaikau visokius gėrymus, kaip tai: Alų, Arielką, Likierą, Vyną ir visokius Cigarus pirmos klesos, taipgi siuncziu pinigus į visas dalis svieto. Pardūdu Laiva kortes ant visų linijų. Apart to dūdu kiekvienam prieteliszką rodą.

Nepamirszkite atsilankyti reikale.
Petras Lipavyczia.
LUZERNE, LUZ. Co. PA.

SPAUSTUVE „VIENYBĖS LIETUVNINKU“

Spausdinasi visokios knygos, konstitucijos draugystėms, apgarsinimai, tikietai, bilos, gromatos ir kiti visoki darbai. Darbas atliekamas yra greitai ir pigiai

PARDUODA LAIVAKORTES
Ant visų geriausių kelių ir greičiausių laivų.

Siunczia pinigus

į visas svieto dalis greitai ir pigiai. Norinti kad pinigai siuncziami į tėvynę neprazūtų ir kuo greičiausiai nu-eitų, tegul kreipiasi po sziuom antraszu:

J. J. Pauksztis & Co.,

224 East Main str. PLYMOUTH, PA.

W. SŁOMINSKA,

679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.

Mano Dirbtuve tapo Apdovanota

DWIEMS MEDALIAIS

ant Kosciuszkos Parodos už rupestingą, teisingą ir artistiszką iszdirbimą.

KARUNŲ, SZARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSALKINIŲ LAZDŲ ir tt.

Turiu už garbę apreikszi guodotiniems Kunigams ir guodotin. Draugystėms, kad asz dirbu visus augszciaus paminėtus daigtus Pigiausei, Teisingiausei ir Geriausei, nes per 30 metų užsiimdama iszdirbimais igijau geriause praktikę ir dėl to galiu viską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone
W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

